

ጥምቀተ ሐዋርያት

ሐመር የተባለው የማኅበረ ቅዱሳን መጽሔት 'የጥያቄዎቻችሁ መልስ' በተባለው ዓምድ ጥምቀተ ሐዋርያትን እንደ ሚከተለው ዘግቦታል። "ጌታችን ቅዱስ ጴጥሮስን እኔ የማደርገውን አንተ አሁን አታውቅም በኋላ ግን ታስተውለዋለህ ማለቱ ስለእግር መታጠብ ጉዳይ እንዳልሆነ ለማንም ግልጥ ነው።

ምክንያቱም ጌታ በትሕትናው እግሩን እንዳጠበው ለማወቅ ውሎ አድሮ ማስተዋልን የሚጠይቅ ጉዳይ አይደለምና፤ እንዲያውም ቅዱስ ጴጥሮስ ፈጽሞ አታጥበኝም ማለቱ ትሕትናው ቢከብደው እንጂ ለሌላ አይደለምና።

እንግዲህ ከዚህ ተነሥተን ቅዱስ ጴጥሮስ አሁን ያላወቀውና ያላስተዋለው በኋላ ግን የሚያውቀውና የሚያስተውለው ነገር ምንድን ነው? ብንል ምሥጢረ ጥምቀት መሆኑን በሚገባ እናረጋግጣለን በኋላ የተባለችው በዓለ ሃምሳ ናት (ሐዋ. 2+1) ከበዓለ ሃምሳ በኋላ ፈሪዎችና አላዋቂዎች የነበሩ ደቀመዛሙርት አዋቂዎችና አስተዋዮች ሆነዋል መንፈስ ቅዱስ ጌታ የነገራቸውንና ያደረገላቸውን ሁሉ እንዲያስተውሉት አድርጓቸዋል (ዮሐ. 14፥25-26፤ 1ዮሐ. 2፥20) ደግሞም ጌታችን ቅዱስ ጴጥሮስ እኔ እግርህን ካለጠብሁህ ከእኔ ጋር አንድነት የለህም ብሎታል። ይህም ቃል የሚያስገነዝቡን በሕጽበት እግሩ የተፈጸመው ምሥጢረ ጥምቀት መሆኑን ነው። ሲል አትቷል።

ሐመር የተሰኘው መጽሔት ከዮሐንስ ወንጌል የተወሰደውን ሕጽበት ሐዋርያት ጥምቀት አድርጎ ተቀብሎታል። እንደ ማስረጃ የተቀበላቸውም ቃላቶች "እኔ የማደርገውን አንተ አሁን አታውቅም" ቁ. 71 'ካለጠብሁህ ከእኔ ጋር አድል የለሕም' ቁ. 8 የሚሉትን ነው

እነዚህ ቃላቶች ፍጹም ሰጥምቀት ስለ መሆናቸውም ባስልዮስን ዋቢ አድርጎ ጠቅሶታል።

ሚዛኑን የጠበቀ መንፈሳዊ ትምህርት እንማር ካልን ግን ሕጽበተ እግራ-ሐዋርያት ስለጥምቀት እንዳልሆነ ምንባቡ ያገዝናል። ለስም አጠራሩ ክብር ይግባውና ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መምህርና ጌታ ሆኖ ሳለ የደቀ መዛሙርቱን እግር ማጠቡ ለሐዋርያት አስገራሚ ነገር ሆኖባቸዋል። ይህን ትሕትና በአለቆቻቸው በጸሐፍት በፈሪሳውያን ዘንድ ፈጽሞ አላዩትም፤ መሆንም እንደሌለበት ልባቸው ይመሰክራላቸዋል።

ትሕትና ማለት ለነእርሱ በእድሜ በማዕረግ የሚበልጧቸውን መታዘዝ ማጠብ እንጂ አለቆች አባቶች የበታችቻቸውን ማጠብና መታዘዝ የማይታመን ነገር ነበር። ጌታችን ደግሞ ያን የማይታመነውን የትሕትና ሥራ ለመሥራት ከእግራቸው ሥር ታጥቆ በርከከ አለ።

ሁሉም ዝም ብለው ታጠቡ መታጠባቸው እንደድፍረት መሰሉ ቢታያቸውም እርሱን መከልከሉ ደግሞ የባሰ ስሕተትና ድፍረት መሰሉ ታያቸው። ዴፕሮስ ከልቡ ጋር እየተሟገተ ቆይቶ ተራው ሲደርስ ከቶውኑ እግሩን መስጠቱ እንደ ድፍረት ስለሆነበት “ጌታ ሆይ እንተ የእኔን እግር ታጥባለህን? አለው” ዴፕሮስ ይህን ማለቱ ግልጥ ያልሆነለት ነገር እንዳለ ያሳያል። ጌታ ደግሞ መምህረ ትሕትና ነውና ሠርቶ ሥሩ ለማለት፤ ሠርቶ ለማሳየት ፈቅዷል። ለዴፕሮስ ግልጽ ያልሆነለትም ይህ ነበር።

አንድ የሒሳብ መምህር አንድ ምሳሌ ሠርቶ በማሳየት ተማሪዎቹን እንደሚያሠራ ሁሉ ጌታችንም ዴፕሮስ ያሳስተዋለውን

ትሕትና አስተማረው ጴጥሮስ ካለማስተዋሉ የተነሣ “የኔን እግር ለዘለዓለም አታጥብም” አለ። ጌታ ሊያደርገው ያለውን፣ አባቱ የሰጠውን ተግባርና ትሕትና እንዳይሠራ ጴጥሮስ እንደ መሰናክል ስለሆነ ጌታችን “ካላጠብሁህ ከእኔ ጋር እድል የለህም” አለው ቃሉ ያስደነገጠው ጴጥሮስ እንግዲያውስ እጇንም እግራንም ሁሉ እጠበኝ” ሲል ተናገረ።

የጌታችን ሥራ ግራ ያጋባቸው ሐዋርያት በዝምታ ሲዋጡ ጴጥሮስም ሆነ ሌሎቹ ያላስተዋሉትን ነገር እንዲያስተውሉ “ያደረግሁላችሁን ታስተውላላችሁን? እናንተ መምህርና ጌታ ትሉኛላችሁ እንዲሁ ነኝና፤ መልካም ትላላችሁ እንግዲህ እኔ ጌታና መምህር ስሆን እግራችሁን ካጠብሁ እናንተ ደግሞ እርስ በርሳችሁ እግራችሁን ትተጣጠቡ ዘንድ ይገባችኋል” ሲል ተረጉመላቸው።

ጴጥሮስም አሁን የማደርገውን አታውቅም በኋላ ግን ታውቀዋለህ የተባለው ይህ መሆኑን ተረዳ። ከዚህ ያለፈ ትርጉም መስጠቱ ግን ከክርስቶስ ትምህርት የራቀ መሠረተ ቢስ ይሆናል። ይህ ክፍል ስለ ጥምቀቱ ሳይሆን ስለ ትሕትና የተነገረ ነው።

የሐዋርያት ጥምቀት በግልጽ የሚታወቀው በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 1፡5 ላይ “የሖሳስ በውኃ አጥምቆ ነበርና እናንተ ግን ከጥቂት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ አለ” ይላል። የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የበዓለ ሃምሳ ዕለት ተፈጽሟል። (ሐዋ2፡1-4) በመጀመሪያ በጌታችን በኋላ ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ ተጠምቀዋል እንዳንልም ጥምቀት እንዲትና የማትደገም ናት። ስለዚህ የጌታችን እግር ማጠብ ለትሕትና እንጂ ጥምቀት አይደለም። ይሁን ብለን እንኳ ብንቀበለው ሕጽበቱ መላ አካላቸውን ያላካፈለ በመሆኑ ጉድለት ይታያበታል።

ጥምቀት ማለት መነከር፣ መጥለቅ፣ መስጠም፣ መላ አካላትን መገደቅ ሆኖ ሣለ ግማሽ አካል ብቻ አጠመቀ ማለቱ ጥምቀትን ተራ ነገር ያስመስለዋል። ቤተክርስቲያንም “አርአያ ትራትናሁ ሐጸበ እግረ-አርዳኢሁ ወይቤሉሙ ከመዝግብሩ ለቢጽክሙ” ማለትም “ትሕትናውን አላየ የደቀመዛሙርቱን እግር አጠበ ለባልንጀሮቻችሁ እንዲህ አድርጉ ብሎ አዘዛቸው።” አለች እንጂ “አጥመቀ እግረ አርዳኢሁ” የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠመቀ ብላ አላስተማረችም። ትክክለኛው ይህ ከሆነ ሐዋርያት መቼ ተጠመቁ የሚለው ለሐመሮች የቀረበው አፋጣኚ ጥያቄ መልሱን በአግባቡ ስላላገኘ እንደገና ሊታይ የሚገባው ጥያቄ ነው።

የጥምቀት መሠረታዊ ዓላማው ከዓለም፣ ከጨለማ፣ ከዲያብሎስ ግዛት፣ ከሲኦል ያመለጡና ከክርስቶስ ጋርም አንድነት የፈጠሩበት ደኅንነታቸውንም ማለትም ውስጣዊና ልባዊ የሆነውን ሥውሩን እምነታቸውን በአፋዊ ሥርዓት የገለጡበት አዋጅ ነው። ጌታችንም እንኳ እንደማንኛውም ሰው በቤተሰቡ ካልሆነ በቀር ለ30 ዓመታት ያህል ማንነቱ ሳይታወቅ ቆይቶ በጥምቀት የእግዚአብሔር ልጅነቱን አሳውቆ በአብና በመንፈስ ቅዱስ ተመስክሮለት ሥራውን መጀመሩ ግልጽ ነው።

ይህንም ያደረገው ክርስቶስ ከዓለም እንዳልሆነና በዓለም እንዳይደለ ለመግለጥ ነበር። ዛሬም ይህን አርአያ የሚከተሉ ክርስቲያኖች ከክርስቶስ ጋር በሞቱና በትንሣኤው ለመተባበር በግማሽ አካል ሳይሆን መላ ሰውነታቸው ብቅ ጥልቅ በማድረግ ከዓለም መለየታቸውን ሊያውጁ ይገባቸዋል። ሐዋርያውም “ወይስ ከክርስቶስ ሊየሱስ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ የተጠመቅን ሁላችን ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ እንደተጠመቅን አታውቁምን? እንግዲህ ክርስቶስ

ከአብ ክብር ከሙታን እንደተነሣ እንዲሁ እኛም በአዲስ ሕይወት እንድንመላለስ ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀበርን ብሏል (ሮሜ 6:3-6) በዚህ ክፍል ሐዋርያው ጥምቀትን እንደመቀበረ አድርጎ አቅርቦታል። መቀበር ማለት የሚቼ ሰውነት ጠቅላላ በአፈር ውስጥ መሸፈን ማለት ነው። እንግዲያው ጥምቀትም መላ ሰውነትን መንከር ማጥለቅ መሆን አለበት። ይህ ካልተከናወነ ጥምቀቱ መላምትና ግድየለሽነት የተጠናወተው ይመስላል።

ሌላው ደግሞ በሲኦል የነበሩ ነፍሳት መቼ ተጠመቁ ለሚለው ጥያቄ የተሰጠው መልስ ‘ሥራ ከምፈታ ልጀን ላፋታ’ የተባለው አይነት ነው። ከክርስቶስ በፊት የነበሩ ነፍሳት ጥምቀት የላቸውም አያስፈልጋቸውም። በመጀመሪያ ነገር ነፍሳቸው ብቻ ያለ ሥጋቸው ተጠምቃ ገነት ገባች ማለት ስሕተት ነው። ጥምቀት በሥጋ ላለ ሰው እንጂ ለነፍስ አይደለምና የተጠመቀች ነፍስ ገነት ስትገባ ያልተጠመቀው ሥጋዋስ መቼ ሊጠመቅ? ስለዚህ ጥምቀት የተሠራው በአካለ ሥጋ ላለነው እንጂ ለሞቱት አይደለም። ሐዋርያው ዴፕሮስ ‘በእርሱም ደግሞ ሄዶ በወኀኒ ለነበሩ ነፍሳት ስበከላቸው’ ብሏል (1ኢፕሮ. 3+19)።

ወደቀ ሲባል ተሰበረ፣ የሚለው ልማድ ተጠናውቶን ካልሆነ በቀር ስበከላቸው ማለት አጠመቃቸው ማለት አይደለም። የመሢሐንም መምጣት በተስፋ ይጠባበቁ የነበሩ ሁሉ ተስፋው ተፈጽሞላቸው ገነት ገብተዋል (ሳይጠመቁ) አንዳንድ ሰዎች ክርስቶስ በሲኦል ያሉ ነፍሳትን ጠራርጉ አንድም ነፍስ ሳይቀር ሁሉንም አውጥቷል ይላሉ። ስሕተት ነው ‘የዳኑት’ በእምነት ተመስክሮላቸው መሢሐን እየተጠባበቁ የሞቱት እንጂ ከተስፋው ውጭ የነበሩትና ኃጢአተኞች አልወጡም። ለምሳሌ የሰዶምና የገሞራ ሰዎች።

ጌታችን ሲናገር 'በፍርድ ቀን ከዚያች ከተማ ይልቅ ለሰዶምና ለጎሞራ አገር ይቀልላቸዋል' ብሏል (ማቴ. 10:15) እስከ ፍርድ ቀን ድረስ በደይን እንደ ወደቁ ነገር ግን ወንጌልን አንቀበልም ካሉት ሰዎች ይልቅ በፍርድ ቀን እንደሚቀልላቸው ያሳያል።

እንዲያው የከፋ የከፋውን አነሣሣነው እንጂ የመጽሐፉ ጠቅላላ ይዘት 'ያለአዋቂ ሳሚ ንፍጥ ይለቀልቃል' እንደተባለው ከወንጌልና ከክርስቶስ ይልቅ እንግዳና አስመሳይ ወንጌልን ያነገበ ነው። ይህን ደግሞ ጤናማ ሰዎች ከዚህ የከፋ ጉዳት ሳያደርስ ይበቃል ሊሉት ይገባል መብትና ሥልጣንም ሊኖረው አይገባም።

ውክቴን ቀመኝ

ከመጀመሪያው መቶ ዓመት እስከ አራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ድረስ ክርስቶስን የእግዚአብሔር ልጅና የሰው ልጅ ብሎ የማያምን ሁሉ 'ከሐዲ' ይባል ነበር። ወንጌልን እየሸቃቀጠና እንግዳ ልብ ወለድ ትምህርትን እየቀላቀለ ነቢያትና ሐዋርያትም ከተናገሩት ሌላ ከልቡ እያወጣ የሚናገረውም 'መናፍቅ' እየተባለ ይጠራ ነበር።

ከሐዲ ማለት እውነት የሆነውን ነገር የማይቀበል በራሱ ጥበብና ፍልስፍና የሚደገፍ በተለይ ህልዎተ እግዚአብሔርን የሚክድ በክርስቶስ ሰው መሆን የማይታመን እርሱ ከሐዲ ይባላል።

መናፍቅ ማለት የተከፈለ ልብ ያለው መንትዮሽ ሐሳብን የሚከተል ወጥና ቀጥ ያለ መንገድ የሌለው፣ ወላዋይ፣ ተጠራጣሪ፣ ሁሌም በያዘው የማይቆም፣ ሁሉም እውነት የሚመስለው ማለት ነው። በጥንታዊቷ ቤተክርስቲያናችን የጥንቶቹ ሊቃውንት በክርስቶስ ትምህርት ያልቆመውንና ያልጸናውን ሐዋርያት ከጸፉት ወንጌል

ወጥቶ ልዩ ወንጌል የሚሰብከውን ሁሉ መናፍቅ እያሉ ነግረውናል። በአባቶቻችን ዘመን የክርስቶስ አማላጅነት የጸድቃን አለማማለድ ጥያቄ ውስጥ አይገባም ነበር። የሚያወጋግዛቸው ክርስቶስ ፍጡር ነው አይደለም ከአብ ያንሣል አያንስም ወዘተ ያሉት ዓበይት ጉዳዮች ነበሩ። የክርስቶስ ምልጃ በእንዲህ አይነት እንጂ በእንዲህ አይደለም በሚል የሥራ ፈት ውዝግብም ተቀምጠው አያውቁም አጠያያቂ ወይም አነጋጋሪ አልነበረም ።

ይህን ትምህርት አበውን ትከተላለች የተባለችው ቤተክርስቲያናችን በየትኛውም የትምህርት ዘርፍ ብቃቱ የሌላቸው፣ ከነሱ አንዱ ቢስት የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ይላል ብለው መክረው መመለስ የማይችሉ ግፅዝ ቋንቋን አጉላድፈው እንኳ መናገር የማይችሉ ክፉ ሰዎች ተሰግስገውበት መልካም ዘር ወንጌልን እንዳታፈራ እሾህ የሆነው ማኅበረ ቅዱሳን አንቆ እስኪይዛት ድረስ ከእንቅልፋቸው አልነቁም። አንዳንዶቹ ጳጳሳትም በዚያ እኩይ አመንገዢ ማኅበር በኩል ያለፉና ለዚህ ሥልጣን የበቁ ስለሆኑ ይህ ማኅበረ ቅዱሳን ለሚያደርሰው የእምነት ብክለት ተባባሪዎች ብቻ ሳይሆኑ ቀኝ እጅም ናቸው።

ማኅበረ ቅዱሳን ጊዜ ሰጠውና ደቂቀ ወንጌልን፣ ውሉደ ክርስቶስን መናፍቃን፣ ጸረ ቤተ-ክርስቲያን፣ ከሐድያን በማለት ከቤተ-ክርስቲያን አፈናቅሏል፤ እያፈናቀለም ነው። ይህም እንደ ሥጋ ፈቃድ የተወለደው (እሥማኤል) እንደ መንፈስ ፈቃድ የተወለደውን (ይስሐቅን) እንዳሳደደው መሆኑ ነው። ወልደ ገብርኤል አርቶዶክስ ሆኖ ወልደ ኢየሱስ መናፍቅ ሆነ ማለት ነው።

ለሰሚው ሁሉ ተአምር የሆነው የማኅበረ ቅዱሳን ትንሣኤና ዛሬ ያለበት ሁኔታ፤ የሲኖዶሱ ዝምታና የሕዝብ ፍልሰት ከእንግዲህ ወዲያ ሊያቆም ይችላል ብለን እናምናለን። ከመጀመሪያ ጀምሮ የተሰደዱት አባቶችና እናቶች ወንድሞችና እሕቶች በሊቃውንት ጉባዔውም ሆነ በሲኖዶስ ጥፋት ተገኘባቸው በዚህም ምክንያት ከቤተክርስቲያን ተባረሩ ተብሎ ሳይታወጅ በክፉዎችና በአመንዝራዎች፤ በነፍስ ገዳዮችም ጋዜጣ ከአገልግሎታቸው አቁመዋል፤ ተባረዋልም።

ራሱን መመርመርና ማየት የተሳነው ማኅበረ ቅዱሳን የልብ ልብ እያገኘ እርሱ የኮነነው ሁሉ እየተኮነ ያጸደቀውም እየጸደቀ ይገኛል። መናፍቁና ከሐዲው እርሱ ሆኖ ሳለ ምንፍቅናን ከክህደት አስተባብሮ እርሱ እያስተማረ የሚገሰጸው ቢያጣ የሰው ጩኸት ቀምቶ በሰው ቦታ ያለቦታው ቆሞ ባዕድና እንግዳ ትምህርት እያስተማረ በመናፍቃን ተወረርሆ እያለ ይቀባጥራል።

እርቶዶክስ ሳይሆን እርቶዶክስ ሆኖ፤ ሳያምን አምኖ፤ ሳይጠመቅ ተጠምቆ፤ ሳይማር ተምሮ፤ ሳይጸድቅ ጸድቆ፤ በቤተክርስቲያኒቱ ውስጥ ቆራጭ ፈላጭ ሆኖ ይታያል። በመሠረቱ እርቶዶክስ ሊባል የሚገባው በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ያመነና “ወደ አብ (ወደ መንግሥተ ሰማያት) መግቢያ በሬ፤ መንገዱ፤ ሕይወቴና ትንሣኤዬ ኢየሱስ ብቻ ብሎ ያመነ ነው።

በማኅበረ ቅዱሳን አስተምህሮ ግን የጸድቃን የሰማዕታትን የመላእክትን አማላጅነት መቀበል እንጂ እግዚአብሔር አብ ለዓለም የሰጠውን የደኅንነት መንገድ ብዙም ትኩረት አይሰጡትም። ጭራሽም

አይቀበሉትም ለማኅበረ ቅዱሳን ኦርቶዶክስነት በክርስቶስ አዳኝነት ማመን ሳይሆን በጸድቃን ማመን ነው። ስለ ክርስቶስ ቢጠየቁ እንኳ “እርሱማ ፍጹም አምላክ ነው” ከማለት ያለፈ እምነት የላቸውም።

ሆኖም “አፍ ያለው ያግባሽ” እንደሚባለው በእውነት መሰል ጩኸቱ በደናቂርት መሪዎቹ የክህደት ትምህርቱን ለቤተ-ክርስቲያን እየመገባት ቆይቷል። መወያየትን በግንባር ቀርቦ መጠያየቅን እንደሞት የሚፈራው ይህ የመናፍቃን ጉባዔ የሚበተንበት ማንነቱ የሚገለጥበት ጊዜው አሁን ሆኗል። “ዝምታ ወርቅ ነው” ቢባልም ለወንጌል ግን “ንግር ወኢታርም” እመሂ በጊዜሁ ወእመሂ ዘእንበለ ጊዜሁ” ማለትም “ጩህ አትቆጥብ በጊዜውም አለጊዜውም ሰበክ” እንደተባለ የጨለማ ሥራን እየገፈፍን ወደ ብርሃን እናመጣለን።

በራሱ የጽድቅ መሥፈርት ራሱን አጽድቆ የመንግሥተ ሰማያት በር ዘጊና ከፋች አድርጎ በእርሱ ካልሆነ በቀር ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት የማይቻል እስኪመስል ድረስ ራሱን ታላቅ አድርጓል። እኛ ደግሞ ወደገሃንም ለመሄድ አቋራጩ በማኅበረ ቅዱሳን በኩል ነው እንላለን። ውጫዊ ሥርዓታቸው ግብዝነታቸው ፈሪሳዊ ጨዋነታቸው ለሚመለከታቸው ሁሉ ከትከሻቸው አካባቢ ክንፍ ያጉጠጉጡ አዝማዶ መላእክት ይመስላሉ።

ይህን ሁሉ ሰንል ግን ማኅበረ ቅዱሳን ሁሉንም ነገር እያወቀ ያጠፋል ማለታችን አይደለም። ማኅበረ ቅዱሳን 90% የሚሆነው ወጣት ለቤተ-ክርስቲያን ትምህርትና እምነት እንግዳ ስለሆነ የሚጠብቀው የትኛውን የሚጠበቀው ደግሞ ከየትኛው እንደሆነ ለይቶ አያውቅም። ምክንያቱም የማኅበሩ አባል እንዲሆን ኮርስ ተሰጠው እንጂ ትምህርተ ድኒን አላስተማሩትም። ስለዚህም ለዚህ ሰው ኦርቶዶክስ መሆን ማለት ማኅበረ ቅዱሳን መሆን እንጂ በክርስቶስ ማመን አይመስለውም።

አሁን አሁን የዚህ ማኅበር አባል ያልሆነ ሁሉ መናፍቅ እስከመባል እየደረሰ ነው።

ብሰለትና ጥንቃቄ የተሞሉ ወጣቶች ከዚህ ማኅበር ፈቀቅ ያሉ እንደሆነ ከአለባበስ፣ ከእስተያየት ሁሉ ጀምሮ ክፉ ስም ይወጣላቸዋል። በተለይ ሐመርና ሥምዐ ጽድቅ መጽሔቶችን ጥሎ ቅዱስ መጽሐፍን ማንበብ የጀመረ ሰው በየዓውደ ምህረቱ ውግዘትና ርግማን ይደርስበታል። ይህ ማኅበር አብዛኛውን ወጣት የሚያወግዘው የቤተ-ክርስቲያኒቱ ጉዳይ አሳስቦት ሳይሆን አሁን ያለበትን ሁኔታ ስለሚያጣና ተጠያቂ እንዳይሆን ስለፈራ ብቻ ነው።

እርግጥ ነው ይህን ያሕል የሕይወትና የንብረት ጥፋት ሲያደርስ የቆየው ይህ ጉባዔ ከለባት ተጠያቂነቱ እጅግ ከፍተኛ ነውና የተለመደውን ፌኸቱን እየጮኸ መቆየቱ ይሻለዋል። እኛ ደግሞ ፌኸታችንን አስመልሰን ቤተ-ክርስቲያንን በክርስቶስ ወንጌል እንተክል ዘንድ እንጮሃለን። በየደብሩ ያሉ አለቆችና ካህናት የማኅበረ ቅዱሳን ተልዕኮ ቢገባቸውም እንኳ ለከንቱ ውዳሴና ለኑሮዋቸው ሲሉ እስየው አበጃችሁ ከማለት በስተቀር አንዳች አይናገሩም ሊናገሩም አይፈልጉም።

ለምን? ተብለው ቢጠየቁ እንኳ 'ከላይ ያሉት ጳጳሳት ዝም ያሉትን ማኅበር እኔ ምን አቅብጦኝ እናገራለሁ' በማለት ሁሉንም በቸልተኝነት ያልፉታል። እንግዲህ አለቆችና ካህናት መከላከል እንኳ እንዳይችሉ ከላይ ያለው የቢናዶስ መዝረክረክ እንቅፋት ሆኖባቸዋል። 'ያሕያ ባል ከጅብ አያስጥል' እንደሚባለው ሳይሆን አይቀርም በእኛ በኩል ግን የሞት ሽረት ልናደርግ ያለ ምህረት ተነሥተናል።

ልብ ያለው የክርስቶስም የሆነ ከእውነት ጋርም የሚተባበር ከዓ መጸ የራቀ የብርሃን ልጅ የሆነ ሐዋርያትን አባቶቹ ያደረገ በነቢያትና በሐዋርያት መሠረት የጸና የወገንና የቤተ-ክርስቲያን ፍቅር ያለው ከእኛ

ጋር መቆም ይችላል። ዓላማችን ክፉዎችን ከቤተ-ክርስቲያናችን ማራቅ እንጂ እነሱ እንደሚሉት ክፉ ትምህርት ተገኝቶብን አይደለም።

ማኅበረ ቅዱሳን በሚጽፈው በእያንዳንዱ ነጥብ ስሕተት የሞላበት ቢሆንም የጻፉት እነሱ ስለሆኑ እውነት ይባላል። የገሃነም ደጆች በሚለው ርእስ መጀመሪያ ላይ ስለ ዲያብሎስ ሲጽፉ “ከዲያብሎስ ማንነት ውስጥ አስገራሚው በሥላሴ ዘላለማዊ መንግሥት ላይ አምጾ የወደቀው የክፉ አወዳደር ብቻ አይደለም። የተጓዘበት ጠማማ መንገድ ያመጣበትን ጣጣ እያወቀ ተጽጽቶ ንሥሐ ያለመግባቱ ነው” ብለዋል (መጋቢት 1995)።

መላእክት በቅድስና፣ በልዕልና በመንፈሳዊነት የማይሞቱ ሆነው ተፈጥረዋል። ስለማናቸውም ነገር ሰፊ ያለ ዕውቀት ያላቸውና ለሚሠሩት ክፉ ሥራ ሁሉ ተጠያቂዎች ለንሥሐ ዕድል ያልተሰጣቸው ሆነው የተፈጠሩ ረቂቃን ፍጥረታት ናቸው። መላእክት በብዙም ይሁን በጥቂቱ ቢበድሉ በንሥሐ አይታረቁም፣ ሳያውቁ አይበድሉምና ንሥሐ ደግሞ ለሰው ብቻ የተሰጠ ጸጋ ነው።

ጉባዔ ደናቁርት ግን የዲያብሎስ ትልቁ ጥፋቱ ተጽጽቶ ንሥሐ አለመግባቱ ነው ብሎ አስቆናል። እንደ ማኅበረ ቅዱሳን ትምህርትማ ቢሆን ከዲያብሎስ ይልቅ እሱን ተክተው የተወናበዱት ጭፍራዎቹ ምህረት በተደረገላቸው ነበር። ይህን እንኳ የማያውቅ ገልቱ ማኅበር ለሚጽፈውና ለሚናገረው ማበጠሪያና መሥፈርት የሌለው ለእሱና ለተከታዮቹ የሞት መንገድ አበጅቷል።

በጣም ከሚገርመው ደግሞ ማኅበረ ቅዱሳን በመጋቢት ወር 1995 ባሳተመው ጋዜጣ ላይ “ለክርስቶስ ወንጌል እንደሚገባ ኑሩ። በአንድም ነገር እንኳ በተቃዋሚዎች አትደንግጡ ይህም ለእነርሱ

የጥፋት ለእናንተ የመዳን ምልክት ነው። (ፊልጵ. 1:28) በማለት ጠቅሰው አስቀምጠዋል።

ለመሆኑ ጥቅሱና እነሱ በየት ተገናኙ? በውኑ የሰማይና የምድር ያህል አይራራቁምን? በክርስቶስ ወንጌልስ እንደሚገባ ይኖራሉን? ለመሆኑ የወንጌል ጠላት ማን ነው? ክርስቶስን የማይሰብከው ማን ነው? አመሠራረታችሁ በጥፋት አካሄዳችሁም ጥፋት አፈጻጸማችሁም ጥፋት እንዳይሆን ወደንሥሐ ተመለሱ ምንዝርናው ይብቃ፤ ምንዝርና ወደ ሴት ማየት ብቻ አይደለም አምልኮ ባዕድም ምንዝርና ነውና።

ጩኸታችንን ተቀምተን በዝምታ ለማለፍ ወስነን ነበር። ዝምታችን ጨዋነት አለመሆኑን ስንረዳው ግን ልንናገር ተገፋፋን ምናልባትም የእግዚአብሔር ጊዜ ገና ስለነበር ይሆናል። አሁን ግን ሰዎች እንኳ ባይሰሙን “ስማዕ ሰማይ ወአጽምኢ ምድር፤ ሰማይ ሰማ ምድርም አድምጪ ብለን” ለሰማይና ለምድርም እንናገራለን። በሌላ በኩልም ዝምታችን የፍርሃት፣ የመሸሽ፣ እየመሰለብን ለከላሾቻችን የልብ ልብ ሰጠናቸው። እውነተኞች ሆነው ቢገፉን በተገፉን ነበር።

ከእንግዲህ ግን ላንረታ ተከራክረን፣ ላንወድቅ ቆመን፣ ላናፍር እውነተኞች ሆነን፣ ላናፈገፍግ ጠንክረን በነፍሳችን ተወራርደን ጀምረናል። በክርስቶስ ደም ሳይሆን በዝምት ደም፣ በመንፈስ ቅዱስ ሳይሆን በመንፈስ ርኩስ፣ በማኅበረ ቅዱሳን ሳይሆን በማኅበረ ርኩሳን የሚመራው ይህ ቡድን እስከ መጨረሻው እንዲጠፋና ሕልውናው እንዲረሳ ሐቁን መልእክታችንን ከታማኝ ምንጮችም ያገኘነውን ዘገባ እነሆ አቅርበናል።

‘ወእምፍሬሆሙ ተእምርዎሙ ይትቀሰምሁ እምአስዋክ አስካለ ወእም አሜከላ በለስ’

ከፍሬያቸው ታውቋችኋላችሁ፤ ከእሾህ ወይን፣ ከአሜኬላ በለስ ይለቀማልን? (ማቴ. 7:16)። ከእሾህ ወይንን ከአሜኬላ በለስን

የሚጠበቅ አላዋቂና ከንቱ የሆነ ሰው ነው። እሾህም እሾህን ያፈራል ወይንም ወይንን ያፈራል፤ ሰውም ጽድቅን ዘርቶ ከሆነ ጽድቅን ያጭዳል። ክፋትን ዘርቶ ከሆነም ክፋትን በእጁ ያጭዳል። በእርሻው ላይ ገብስን የዘራ ገበሬ ሰንዴን አይጠበቅም ያንኑ የዘራውን ገብስ ይሰበሰባል እንጂ።

ውጫዊ ሥርዓቱና ጨዋነቱ አለባበሱና አፍአዊ ግብዝነቱ ይማርከን የነበረው የማኅበረ ቅዱሳን ድርጅት በአመራር ላይ የተቀመጡትን ሰዎች ማንነትና ድክመት ቅሌታቸውንም እንዲህ ውሎ አድሮ ስንሰማው የሚዘገንንና የሚያሳፍር ወደርም የማይገኝለት ሞት ሆኖ ተመልክተነዋል። እንዲህ አይነቱ ኃጢአት በነኤልዛቤልና በነአክሉብ ዘመን የተፈጸመ በኋላም በመጨረሻው ዘመን በሚነሣው ክፉ ትውልድ የሚከወን እንጂ በማኅበረ ቅዱሳን ዘንድ ይሆናል ብለን ቅንጣት ታህል አናስብም ነበር። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በማናቸውም ሰዎች ኃጢአት ቶሎ እንዳንፈርድ ነገር ግን በማስተዋል ውጤቱን ከሥራቸው እንድናገኘው አስተምሮን ነበር። ኢንደተማርነውም በጊዜው እግዚአብሔር ገለጠልን።

ዳንኤል ክብረት

ዛሬ ዲዎቅን ዳንኤል ክብረት እየተባሰ የሚጠራውና የማኅበረ ቅዱሳን እግዚአብሔራቸው የሆነው ባስሁስት ሚስት እንደሆነ ዓይኑን ያፈጠጠ እውነት ነው ። ስንዲና የመጀመሪያዋ ሚስቱ የባሕር ዳር ነዋሪ ስትሆን ከዚያ ሚስቱ ትንቢተ የምትባል ልጅ እንዳሰችው ሁላችንም እናውቃለን እንዲያውም ስንዳንዶቻችን ስሟን በማውጣት ትንቢተ ዳንኤል ያልናት ነን ። እንዳስመታደሰ ሆኖ ከመሪዎች ውስጥ ስንዱም እንኳ ስንቱ የሚባል ሰው የለም ።

በአዲስ አበባ ደገሞ ሁለተኛ ሚስት እንዳሰችው የማያውቅ ሕዝብ የለም እርሱ ግን ሰዚህ ሁሉ ስመዳው ንሥሐ ሳይገባ ንሥሐ የገቡትን ቅዱሳን እንደ

ወንጀለኛ ያሳድዳቸዋል ። ክፋተኛና ጠማማ ልብ ያለው ሰው ነው ። ትምህርቱም የሚያስቅና የሚዘገንን ነው ።

በምሳሌ «አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ በየቀኑ ዳውላ ዳውላ እህል ይመገብ ነበር። ሠገራ በሚመጣበት ጊዜ ረጅም ሰዓት ስለሚፈጅበት ውዳሴ ማርያም የሚደግመው በዚያው ሠገራ ላይ እንደ ተቀመጠ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን እመቤታችን ወደ እርሱ መጥታ «እንዴት በዚህ ሠገራ ላይ ተቀምጦህ ስሜን ትጠራለህ? አለችው። እርሱም መልሶ «እመቤቴ ሆይ ! እኔ የአንቺ ፍቅር ስላለኝ ስምሽን ሳልጠራ መቆየት አልችልም በዚህ ላይ ስሜን አትጥራ የምትዩኝ ከሆነ የሠገራና ሽንት ማውጫዬን ድፈኝልኝ» አላት። እርሷም ሠገራና ሽንት ማውጫውን ደፈነችለት ። እንግዲህ ሊቅ ተሆነልንና የትምህርት ማስረጃ ታሪክ መጠቀሱ ነው። አዬ የእኛ ሊቅ ! «ዳንኤል ክብረት» ተብሎ ከሚጠራ ይልቅ የዳንኤል ክስረት ቢባል የተሻለ ነው » (ጠላቤጋስ የተገኘ ውስጠ-ስወቅ ምንጥ)

ዲያቆን በላቸው...

የማኅበረ ቅዱሳን ዋና ሊቀ መንበርና በመንግሥት መሥሪያ ቤትም ትልቅ ቦታ ያለው ሰው ነው (እርሱ እንደተናገረው ከሆነ ማለታችን ነው) ።

ጥንቱን ሲመሠረት በ13 ልጃገረዶች የድንግልና መገሠስ ደም የተመሠረተው ማኅበረ ቅዱሳን ዓይኑን በጨው አብሶ 'እኔ ቅዱስ እናንተ ርኩስ' ብሎ በቅዱሳን ስም ተሠውሮ መንቀሳቀስ ጀመረና ዛሬ ካለበት ደረጃ ደረሰ ። የልብ ልብ እየተሰማው ብዙ ሊቃውንትን ባልተሟሸ እፋ መዘርጠጥ ጀመረ ። እስከ ሲኦል የሚወርደው ማኅበር ራሱን እስከ ሰማይ ከፍ ከፍ አደረገ ።

እንዲህ በከፍታው ያለ ማኅበር የበለጠ ግርማ ሞገስ እንዲኖረውና ሥራውንም ያለመከልከል እንዲያንቀሳቅስ የሊቀ መንበርነቱን ቦታ ለዲያቆን በላቸው ሰጡት ። ይህ ሰው በጠቅላይ ሚኒስትር ቢሮ ውስጥ የሚሠራ ሰው እንደነበር ይታወቃል። ይህ ሰው የዚህን ማኅበር መሪነት መያዙ ማኅበሩ በመንግሥት እንኳ ሳይቀር የታቀፈና እጅግ ግዙፍ ማኅበር እንደሆነ በካህናቱና በዲያቆናቱ።

በሰንበት ትምህርት ቤት ተማሪዎችም ዘንድ መፈራትና ተቀባይነት እንዳለው ያስመስለዋል ።

በዚህም ይመስላል በአንድ ወቅት በአቡነ ጳውሎስ ሰብሳቢነት አጠቃላይ የካህናት ስብሰባ በጠቅላይ ቤተክህነት ተደርጎ ላለ ዲያቆን በላቸው “እኛ ጉልበት አለን ሥልጣን አለን እውቀት አለን ተጠቀሙብን” ሲል የተናገረው። ለመሆኑ በላቸው ማን ነው? ለምትሉን ሁሉ ወደዮሐንስ ወልደ ነጉድጓድ ቤተክርስቲያን ብቅ ብላችሁ ብትጠይቁ የተግማማና የበከተ ታሪኩን ከቤተክርስቲያኒቱ አገልጋዮች ወይም ከሚሰቱ፣ ከጉረቤቱ ልታገኙት ትችላላችሁ በእኛ በኩል ግን ዲያቆን በላቸው ነዋሪነቱ ከላይ በጠቆምነው ሰፈር በዮሐንስ ወልደ ነጉድጓድ ቤተ ክርስቲያን አካባቢ የሚኖርና የሁለት ሚስቶች ባል ነው ።

እንዲያውም ከእነትማማቾች በዚህ ምክንያት ክስ ተመሥርቶበት ብፁዕ አቡነ እስጢፋኖስ የዘጠኝ መለኮት አማኝ ጳጳላችን በምሥጢር በገንዘብ ኃይል ተሸፋፍኖ በእርቅ ተደበስብሶ እንዲቀር ተደርጎላቸዋል ። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን “እኔ ግን እላችኋለሁ ያለ ዝሙት ምክንያት ሚስቱን ፈትቶ ሌላይቱን የሚያገባ ሁሉ ያመነዝራል። የተፈታችውንም የሚያገባ ያመነዝራል” (ማቴ. 19፡9) ብሎ ተናግሮ ነበር። ምናልባት በዚህ በኩል ማኅበረ ቅዱሳን ሌላ ውስጠ ደንብ ካላቸው እንጂ።

ዲያቆን በላቸው በዚህ ኃጢአቱ ትንሽ እንኳ ሳይሰማው እንደመልካም አገልጋይ በሰበካ ጉባዔ ተመርጦ ለመሥራት አሰበ። በመለመላቸው ሥውር ደጋፊዎቹ ተመርጦ የዮሐንስ ቤተ-ክርስቲያን የሰበካ ጉባኤ አባል ሆኖ መሥራት ጀመረ በወቅቱ የነበሩት አስተዳዳሪ የሰውየው ጤናማ አለመሆን ቢነገራቸውም ሁከቱን ሰለፈሩ በገምታ ቆይተዋል። ካህናቱ እንኳ እንዴት አመንዝራ ሰው ሊመረጥ ይችላል?

አንፈልግም ቢሉም የወቅቱ ግርግር ስላሰጋቸው ነገሩን ለእግዚአብሔር ሰጥተው በዝምታ አልፈውታል።

ሌላ አለቃ ተሹሞ ሲመጣ ግን ጉዳዩ አዲስ ለመጡት አለቃ በዝርዝር እንዲነገራቸው ተደረገ። በላቸው የቤተ ክርስቲያን ሰው እንዳልሆነና በሕገ ቤተክርስቲያን ያልቆመ ዲቁናውንም በሁለት ሚስት የጣለ ክርስቲያናዊ ሥነምግባር የሌለው ሰው ነው።

ይህ ብቻም አይደለም ሁለት ሚስቶች ማግባቱን አገር እያወቀው ቤተ መቅደስ ገብቶ ቀድሷል። መቅደሱም ረከሷል ብለው በዝርዝር ካስረዷቸው በኋላ ወዲያኑ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ከሰበካ ጉባኤው አባልነት እንዲባረር ወደ ቤተክርስቲያንም ንሥሐ ሳይገባ እንዳይመጣ ወሰኑበት። ለበረከት ያልታደለው ዲያቆን (አቶ) በላቸው ንሥሐም አልገባም፤ ሁሉንም አልፈልግም ብሎ ከቤተ ክርስቲያንም ከሚስቶቹም ተጣልቶ ይኖራል።

ማኅበረ ቅዱሳን ለእድገታችን እንደመሰላል ያገለግለናል ብሎ የተማመነበት አቶ በላቸው ለዚህ ቁም ነገር ቢቃ። ማኅበሩም “እሰይ አበጀህ የኛ ልጅ” አይነት አቀባበል ተቀበለው።

ንሥሐ ግባም አልተባለም ንሥሐ ለማኅበረ ቅዱሳን ጠላት እንጂ ወዳጅ አይደለም። ምክንያቱም እነሱ ጸድቃን ነን ይላሉና ነው ጌታችንም “እኔ ለጋጥአን እንጂ ለጸድቃን አልመጣሁም” ብሏል።

እንደ ሰውኛ ሲታሰብ የበላቸው ሊቀ መንበር መሆን አግባብነት አለው። ለማናቸውም ውድቀት እንዳይጋለጡ በሥርቆት ማኅተም ይተባበራቸዋልና። በዚህም ወንጀላቸው ያለመከልከል ያድግላቸዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ወንጌልን ለማስተማር ታላላቆችንና ባለሥልጣኖችን አልመረጠም። ቢመርጣቸውም እንኳ ራሳቸውን ባዶ አድርገውና ሁሉን ነገራቸውን ትተው ነበር። ሐዋርያውም ታላላቆችን

ሊያሳፍር የዓለምን ምናምንቴ እንደጉድፍ የተቆጠርነውንም መረጠ ብሏል።

በሌላ በኩልም ይኸው ሐዋርያ ስለዝሙት ጠንቅ ለእያንዳንዱ ሚስት ትኑረው አለ እንጂ ሁለት ወይም ሦስት ሚስቶች ይኑሩት አላለም። ማኅበረ ቅዱሳን ደግሞ ለዚህ የተመረጠ እንደ ወንድሞቹ መስሊም ቤተሰብ ልቅ የሆነውን የዝሙት ሥራ እያስፋፋ ይታያል። በቅዱስ መጽሐፍ ደግሞ እንደዝሙት ያለ አስቀያሚ ኃጢአት የለም። ለምን ወደቁ እያልን እየከሰሰናቸው ደግሞ አይደለም እንደዚህ አመፀኞች ሆነው ሣለ በንሥሐ መግባታቸውን ለቤተ-ክርስቲያን ይፋ አሳደረጉም። ሕዝብ ያወቀው ኃጢአት ስለሆነ ሕዝብ እንዳይሰናከል ንሥሐ መግባቱ ለሕዝብ መታወቅ አለበት። ሌላው ደግሞ እርሱ እንዲህ አይነት ክፋት እያለበት ሌላውን ይኮንን ዘንድ እርሱ ማን ነው?

ሐዋርያው፡- ‘ወእርኑ እንከ ዘኢትሜህር ርእሰከ ዘለባዕድ ትሜህር ኢትሰርቁ ትብል ወለሊከ ትሰርቅ ኢትዘምፂ ትብል ወለሊከ ትዜሙ ወተሐውር ንበ ብእሊተ ብእሊ፤ ወታስቆርር ጣዖተ ወለሊከ ትሰርቅ ቤተክርስቲያን፤ ወትትሜካሕ በእሪት ወለሊከ አላዊሃ ለእሪት ወታስተሐቅሮ ለእግዚአብሔር ወናሁ በእንቲአክሙ ይፀርፉ አሕዛብ ላዕለ ስመ እግዚአብሔር’

ትርጉም፡- ሌላውን የምታስተምር አንተ ራስህን አታስተምርምን? አትሰረቁ ትላለህ አንተ ግን ትሰርቃለህ፤ አታመንዝሩ ትላለህ አንተ ግን ታመንዝራለህ፤ ወደ ወንድ ሚስትም ትሄዳለህ፤ ጣዖታን ትጸየፋለህ ቤተመቅደስን ደግሞ ትዘርፋለህ፤ በእሪት ትመካለህ (ትመጸደቃለህ) አንተው ተመጸዳቂው ሕገ እሪትን ትሽራለህ፤ እግዚአብሔርንም ታሳዝዋለህ፤ እነሆ በእናንተ ሰበብ አሕዛብ የእግዚአብሔርን ስም ይሳደባሉ፤ (ሮሜ 2፡21) (በቀጥታ ከግዕዝ የተተረጎመ)

ማኅበረ ቅዱሳን በቤተ-ክርስቲያን ሥርዓት ይመካል። እርሱ ግን ሥርዓት አፍራሽ ነው። አታመንዝሩ ይላል እርሱ ግን ሲቋቋም ጀምሮ በዝሙት ነው፤ በእነርሱ ምክንያት ወንጌላዊቷ፣ ጥንታዊቷና ሐዋርያዊቷ ቤተክርስቲያናችን የአመንዝሮች አጸድ እየተባለችብን ነው።

ማኅበረ ቅዱሳን በሁሉም ነገር ስለ ቤተ-ክርስቲያኒቱ እኔው ልጠየቅ፤ እኔው መልስ ልሰጥ፤ ስለ ቤተ-ክርስቲያኒቱ ሕልውና እኔን ጠይቁ፤ በእኔ በኩል ኑ እያለ ሲናገር ይደመጣል። ይህን ብክለቱን ሳያጸዳ ትምህርተ ቤተ-ክርስቲያንን ሳያስተካክል በክርስቶስ ሳያምን ያለክርስቶስ እየፋነን እንዴት በእርሱ በኩል ክርስትና ይገኛል? ሐዋርያት ጤናማ ሕይወትና ጤናማ ወንጌል ባይሰብኩልን ጤናማ ወንጌልና ጤናማ ሕይወት አይኖረንም ነበር። ጤናማ ሰዎች ሆነን ጤናማ ወንጌልን የምንሰብከው ክርስቶስ ጤናማ ስለሆነና መምህራናቻችን ሐዋርያትም ያንኑ ጤናማ ወንጌል ስለሰጡን ብቻ ነው።

የዓሣ ግማቱ ከአናቱ እንዲሉ የማኅበረ ቅዱሳን ብክለት ሲጀመር ጀምሮ ያውም በመሪዎች በኩል የሚታይ የተበከለን ምግብ ተመጋቢዎች ቢመገቡት ከብክለቱ እንደማያመልጡ ሁሉ በመሪዎች በኩል ወደ አባላቱ የሚተላለፈው ሕይወት አልባ የሆነው የነበላቸውና የነቀሲስ እሸቱ ቅድስናም እንዲሁ ነው።

ሐዋርያው የኑሮውን ፍሬ እየተመለከቱ እርሱን እንዲመስሉ “እኔን ምሰሉ” ብሏል። እነበላቸውና እነ እሸቱም ተማሪዎቻቸውን “እኛን ምሰሉ” ቢሏቸው ግድ ነው። ምክንያቱም ደቀ መዝሙር እንደመምህሩ ነውና፤ ከመምህሩም ያየውንና የተመለከተውን የሰማውንም የተማረውንም ሊያደርግ ግድ ነው። የታላቁ ሐመር መጽሔት አዘጋጅ ዲያቆን አሁን ቀሲስ እሸቱ በሥራቸው ሁሉ አፍኒንና ፊንሐስን ይመስላሉ። እነዚያ ዲያቆናት እግዚአብሔርን የማይፈሩ ሰውንም የማያፍሩ ደፋሮችና አመንዝሮች ነበሩ።

ወደ ቤተ-መቅደስ ለጸሎት የሚሄዱትን ቆነጃጅት ከዚያው ከድንኳኑ በስተጀርባ ከታቦተ ጽዮን አጠገብ እያንዳንዷን ሴት በተራ ይገናኝቸው ነበር። እንዲህም እያደረጉ ብዙ ጊዜ ቆዩ። ሴቶቹ ግን ድርጊቱ ኃጢአት እንደሆነ ቢሰማቸውም ‘ኃጢአትማ ቢሆን ዲያቆን ይህን ያህል አይደፍርም ነበር? ኃጢአት ባይሆን እንጂ’ እያሉ ተለማምደውታል።

በዘመናችንም ያለው ይልቁንም ፀረ ሊቃውንት አቋም ያለውና በቤተክርስቲያናችን ጓዳ መሸጉ ያለው ማኅበረ ርኩሳን በቤተ-ክርስቲያኒቱ የትምህርት መመዘኛ ባይሆን እንደ ቅድመ አያቱ እንደ ዘርዓ ያዕቆብ በውሸታምነቱና በአስመሳይነቱ ብቻ በጓዳ በዘመድ ጳጳስ ዲቂና፣ ቅስና እየተቀበለ ቤተ-ክርስቲያናችንን የዝሙት ቤት (ቤተ ደነስ) እያደረጋት ነው።

የአፍኒንና የፊንሐስ ዝሙተኛነት ለአባታቸው መሞት ለታቦተ ጽዮን መማረክ ለራሳቸው መቅሰፍት ለሚስቶቻቸው ባል አልባነት ለልጆቻቸው እጓለ ማውታነት (የሙት ልጆች) መሆንን እንዳስከተለ ሁሉ የነበላቸውና የነእሸቱ የምንዝርና ውጤትም ለራሳቸው ወድቀት፣ ለማኅበራቸው ኅፍረት፣ ለቤተክርስቲያን ብክለት፣ ለጠላት ሰላቅ፣ ለሀገር መቅሰፍት፣ ለሚስትና ለልጅ መርገም፣ እያስተላለፉ እንደሆነ ጥርጥር የለውም። ነገር ግን በዚህ ማኅበር ውስጥ ተሰግስገው ያሉ ሁሉ ራስህን አድን ወደ ኋላህ አትይ እንደተባለው ከዚህ ከክፉ ጉባዔ ማምለጥ ይጠበቅባቸዋል።

አብሮ የመቆየት ፍቅርና የመለማመድ በሽታ ተጠናውቶን ለመቆየታችን ዕድሜ ብንሰጠው የእግዚአብሔር ቁጣ በደጅ እንደቀረበ ተረድተናል። አብሮም መቀጣቱ አይቀሬ ነው። ይሉኝታና ጥቅም ዝምድናም ልባችንን ይዞብን ከሆነ ከእግዚአብሔር የሚበልጥብን ነገር

የለምና አሁኑኑ እንወሰን እውን ማህበረ ቅዱሳን የቅዱሳን ጉባዔ ነውን?
እግዚአብሔርስ በመካከላቸው ይከብራልን?

እውነት በአደባባይ ወድቋል

(ኢሳ. 59+14)

ማህበረ ቅዱሳን (አመንዝራው ቡድን) ወደቤተመቅደስ ሲገባ
እውነት ከአመጽ ጋር ኅብረት ስለሌለው ብርሃንም ከጨለማ ጋር
ስለማይተባበር በአደባባይ ወድቋል። ፍርድም ወደጓላ ተመልሷል። ብዙ
ሰባክያን ነፍሳቸው እስክትጨነት ድረስ የተመረፋት ይህ ማህበር
ሲመቸው በደናቂርት አለቆች ሳይመቸው በማጅራት መቸዎች
እያሰራራ ጳጳሳትን በፍትፍትና አባ አባ በማለት በከንቱ ውዳሴ ሸማ
ጠቅልሎ ሕዝቡን እረኛ የሌለው መንጋ አድርጉታል።

እንደ ማህበረ ቅዱሳን ከፋትና የኑፋቂ ትምህርት ዓላማ የነሱ
ኢየሱስ ልዩ ለቤዛ ሳይሆን ለአርአያ ብቻ የተወለደ ሰዎች የሚድኑት
በክርስቶስ ሳይሆን ከክርስቶስ በተሻሉ ሌሎች አማላጆችና ሕግን
ጠንቅቆ በመጠበቅ፣ አድባራትንና ገዳማትን እየዞሩ በመሳም ቢቻል
ገዳም ገብቶ መንኲሶ ሥጋዬን ለአራዊት ነፍሴን ለመንግሥተ ሰማያት
ብሎ ቃል ገብቶ ነው ።

ይህ ካልሆነ ግን የክርስቶስ ሞት ብቻውን አስተማማኝና
ብቃት የሌለው ነው። ከክርስቶስ ደም ይልቅ ደብረ ሊባኖስ የተቀበረ
ይድናል፣ ብሎ መስጠክ ይቀናዋል ።

ይህ ማህበር ራሱን የክርስቶስ አድርጎ ራሱን ክርስቲያን ብሎ
ይጠራል በክርስቶስ ትምህርት የማይናር ደግሞ እርሱ የክርስቶስ

ተቃዋሚ (ጠላት) ነው። በመሠረቱ ደግሞ የተከፈለ ክርስቶስ የለም በዚህ ማኅበር የተለከፉት ሰዎች ግን ከአፋቸው ሲወጣ ሳይከብዳቸው “የናንተ ኢየሱስ ይዟችሁ ገደል ይግባ” ሲሉ ይደመጣሉ። ይህ ንግግር የሚፈጠረው አብዛኛውን ጊዜ በአውቶቡስ ውስጥ ከብረ በዓል ውለው ከሚመለሱ ወጣቶችና ከተሳፋሪ ፕሮቴስታንቶች ነው መንፈስ ቅዱስን የሰደበ ኃጢአቱ አይሰረድለትም እያለ እነሱ ግን ለዚህ መለኮታዊ ቃል የመታዘዝ ፈቃድ የላቸውም፤ ለምን ትሳደባላችሁ ሲሏቸው እንኳ እኔ የተሳደብኩት የነሱን ኢየሱስ እንጂ የኔን መድኃኔዓለምን አይደለም ይላሉ ።

ለክርስቲያኖችም ሆነ ለእግዚአብሔር ከሰይጣን የከፋ ጠላት የለንም ይህን ጠላት ግን ቅዱስ ሚካኤል ስለመሴ ሥጋ በተከራከረው ጊዜ እግዚአብሔር ይገስጽህ አለው እንጂ የሰድብን ቃል አልተናገረውም። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ይገስጽህ የሚለው ቃል ለአማርኛ ተናጋሪዎች ስድብ ቢመስለንም መጽሐፍ ቅዱስ ግን ከስድብ አይፈርጀውም። ቃሉም የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መሆኑ ቀርቶ የፕሮቴስታንት እየሆነ መጥቷል ።

እርቶዶክሳዊው ሕዝብም አሜን ወአሜን ብሎ ተቀብሎታል። ይህ ብቻ አይደለም “ኢየሱስ ጌታ ነው” “በኢየሱስ ስም” “ሃሌ ሉያ” የመሳሰሉት ቃላቶቻች የጴንጤ መለያ እየሆኑ መጥተዋል። ዛሬ ዛሬ “በኢየሱስ ስም” ማለት በቤተ-ክርስቲያን በጣም ነውር ነው፤ መናፍቅ ያስብላል፤ ሃይማኖቱን ቀይሯል ይባላል። ይህም እውነት የሆነው ክርስቶስን በአደባባይ እንደጣልነው የሚያሳይ ቃል ነው። ኢየሱስ እኔ እውነት ነኝ ብሏል። ሕይወትም ትንሣኤም ነኝ ብሏል። ሳይገባንና ሳንረዳው እውነትን በአደባባይ ጥለን ለውቾችና ለከንቱ ትምህርት ራሳችንን ስናስገዛ ዓመታትን አስቆጥረናል።

አሁንም እንኳ እውነት ክርስቶስ “ብርሃን ዘበአማን ዘያበርህ ለኩሉ ሰብእ” የተባለ እውነቷኛ ብርሃን ኢየሱስ በልባችን በርቶ

ለማገልገል ብንነዝም ክፋቱ እንዳይገለጥ ወደ ብርሃን የማይመጣው የጨለማው ገዥ ማኅበረ ቅዱሳን ውጊያውን አጠንክሮ ከቤተ ክርስቲያን ታዛ (ከቅጽረ ቤተ ክርስቲያን) ተወሽቆ በሽታ የሆነውን የኑፋቄ ትምህርት ያሰራጫል።

እውነት ክርስቶስ ግን በአደባባይ ወድቋል፤ ያለክርስቶስ ኢየሱስ ቅዱሳንን ማክበር ፈጽሞ የማይሞከር ነገር ነው። ክርስቶስ የሌለበት የቅዱሳን ጉባዔም ከንቱ ነው፤ የለምም፤ አይኖርምም። ክርስቶስ የሌለበት የቅዱሳን ጉባኤም የለም። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ 'የሚያገለግለኝ ቢኖር ይከተለኝ' ካለ በኋላ 'እኔም' ባለሁበት አገልጋዩ ደግሞ በዚያ ይሆናል የሚያገለግለኝም ቢኖር አብ ያከብረዋል' ብሏል (ዮሐ. 12+26) ።

እንዲህ እንደወርቅ የነጠረ የእግዚአብሔር ቃል እያለ የተገለጠውና የተሰጠውም ትዕዛዝ እያለ ማገልገል የሚገባን መከተል የሚገባን እርሱን ክርስቶስን ሆኖ እያለ ባዕድና እንግዳ ትምህርት ለምደን ለእውነት ክርስቶስ መታዘዝ ተስኖን እኛ ከመቅደስ እርሱ ከአደባባይ ሆኖ ዘመናችንን ሁሉ ሳንገናኝ ልንቀር ነው።

በስሜ ብትሰበሰቡ እኔ በመካከላችሁ እገኛለሁ እያለ አድልዎ በሌለበት ግብዣው ሲጋብዘን እኛ ግን በእርሱ ስም ሳይሆን በሌላ ስም ተሰባስበን የሌለን ጌታ በግድ እለ ብለን ራሳችንን አሳምንን በሞተ ሕይወት እንኖራለን። ምንም ይሁን ምን ያለ ክርስቶስ በእልፍ አዕላፍ ቅዱሳን መላእክት በእልፍ አዕላፍ ጻድቃን ስም ብንሰባሰብ ከንቱ ነው። ክርስቶስንም ሊተኩልን አይችሉም። ደግሞም መሰለን እንጂ ያለ ክርስቶስ ክርስቶስ ባልተጠራበት ጉባኤ መካከል አይገኙም። እርሱ በተጠራ ጊዜ ግን ከቅዱሳን መላእክቱ ጋር በከብር ይገለጣል፤ ቅዱሳን መላእክት መዳንን ይወርሱ ዘንድ ላላቸው ቅዱሳን ለማገዝ፤ ለማገልገል፤

ከእግዚአብሔር የሚላኩ መናፍሰት ናቸው። ጸድቃን ደግሞ በተዘጋጀላቸው በአባታቸው መንግሥት ደስ እያላቸው በጉን እያመሰገኑ በክብር ይኖራሉ።

ከክርስቶስ ልደት በፊት በብሉይ ኪዳን ዘመን መዳን በሥራ ሕግን በመጠበቅ በነበረበት ዘመን ፍጥረት ሁሉ ከእርሱ ወደተሻለውና ከፍ ብሎ ወደታየው ይጻልደም፤ ይማጸንም ነበር። እግዚአብሔርም ወዳጄ እገሌ ይጻልደልህ፤ ባሪያዬ እገሌ ይጻልደልህ፤ እያለ ሲናገር ነበር። አሁን ግን ነገር ሁሉ በልጁ ተጠቅልሎ በእርሱ በቀር ወደ አብ መግባት

እንደሌለ

እንደማይቻልም ከአብ ዘንድ ተወሰነ።

እንግዲህ ዓይኖቻችን ወደ ሌላ ወደማንም እንዳይቅበዘበዙ የዓይኖችን ማረፊያ የሆነውን ቤዛ አድርጉ ሰጥቶናል። እንግዲህ እርሱ ንጉሥም ብንለው ነቢይም ብንለው ካህንም ብንለው፤ በሁሉም ብዙ የሆነ በዘር ሳይሆን በመሐላ የተሾመ በአብ ዘንድ የመቆም ብቃት ያለው ወንድ ልጅ ተሰጥቶናል።

ይህም ልጅ ተወልዶ የታየው በሰውነታችን ሰው ሆኖ በፍጹም ድካም ነበር ። አባት ሆይ ቢቻልስ ይህች ጽዋ ከእኔ ትለፍ እስከማለት ደርሶ ድካማችንን ተሸክሞ በንግግሩ ሁሉ ማንነቱንና እውነተኛነቱን ይገልጥ ነበር ። ሥራዎቹ ሁሉ ስለእርሱ ጽድቅነት ይመሰክሩ ነበር። እግዚአብሔርም ይህን አንድ ልጁን ወደሞት ሲያመጣ በዓለም ላይ ሁለት ነገሮችን ለማምጣት ነው። አንደኛው በልጁ ያመኑትን ሁሉ ያለመጸጸት ለማጽደቅ ሲሆን በልጁ ባላመኑት ላይ ደግሞ ያለ ርኅራኄ ሊፈርድባቸው ነው።

ወንጌላዊው ዮሐንስ 'በልጁ የማያምን ግን የእግዚአብሔር ቁጣ በእርሱ ላይ ይኖራል እንጂ ሕይወትን እያይም ብሏል (ዮሐ. 3:36)።

ይሁን እንጂ ይህ የእግዚአብሔር ጽድቅ በአደባባይ ተጥሏል ይህንም ለመናገር የደፈርንበት ጉዳይ ስለ ቤተ-ክርስቲያናችን ከመጽሐፍ ቅዱስ በተገኘ ምሳሌያዊ ንግግር ልንገልጥ ስለወደድን ነው። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አባቱን በንጉሥ መስሎ ተናግሯል። በተናገረው ምሳሌ ውስጥም ንጉሡ አብ ሲሆን የተሞሸረው መሸራና የታረደው ፍሪዳ ራሱ ኢየሱስ መሆኑ ነበር።

ሊቃውንቶቻችን ስለዚህ ሲናገሩ “መኑ ውእቱ ዘይጠባህ በጊዜ ከብካቡ” ማለትም በሠርጉ ዕለት ራሱን አርዶ የሚያቀርብ እርሱ ማን ነው? በማለት ተናግረዋል (ቅዱሴ መፍሐፍ) ይሁንና ንጉሡ ልጁን ድሮ የዳረውን ልጁን አርዶ ድግሡን በሰፊው ደግሞ አገልጋዮቹን በማዘዝ ሰውን ሁሉ እንዲጠሩ ላካቸው። እድምተኞቹ ግን ሊመጡለት አልወደዱም እንዲያውም መልእክተኞቹን አንዳንዶቹን ደብድበው ሌሎቹን አንገላትተው የቀሩትንም ገድለው ንጉሡን አስቆጡት። በኋላም አገልጋዮቹን ጠርቶ ሠርጉስ ተዘጋጅቷል ነገር ግን የታደሙት የማይገባቸው ሆኑ እንግዲህ ወደ መንገድ መተላለፊያ ሄዳችሁ ያገኛችሁትን ሁሉ ወደ ሠርጉ ጥሩ አለ” ተብሎ ተጽፏል (ማቴ. 22፥1-10)።

ይህ ታሪክ ጤናማ አእምሮ ያለውን ሰው እንዲደነግጥና ቸኩሉ የጥሪው ተቀባይ እንዲሆን ያደርገዋል። እስከ አሁን ከሕይወቱ ውጭ እንዲቆይ በማድረጉም በመጸጸት ንሥሐ ይገባል። ለዚህ ያልታደለ ሰው ግን ይህን የእግዚአብሔር እውነት ለደገነነቱ የተሠዋለትን ክርስቶስን እንደምናምንቴና እንደ ከንቱ ነገር በመቁጠር ሁልጊዜም በአደባባይ ጥሎት ይኖራል። እግዚአብሔርን ያህል ንጉሥ ለደገነነታችን የሆነውን ይህን ታላቅ ዋጋ በገንዘብ የማይተመን የከበረ አንድ ልጅ ለሞት አሳልፎ በመስጠት ኑ ሲለን ለመቅረብ ፈቃደኛ አለመሆን

እግዚአብሔርን በእጅጉ የሚያስቆጣ ያንኑ ያህል የአጸፈታ ቅጣት የሚያስቀብል እንደሆነም መገንዘብ አለብን።

አንድ ነገር ደፍረን እንናገራለን፤ እርሱም “እግዚአብሔር በሰጠን እውነት ካልተመላለሰን ከእግዚአብሔር ዘንድ በአእላፋት መላእክትና በቅዱሳን ጸድቃን ምልጃ ለአንዲት ጠጉራችን ማስቀመጫ ቦታ እንደማናገኝ ነው” ይህንም ቃል እንደ መጽሐፍ ቅዱስ እንጂ እንደ ሰው ሐሳብ በስሜት አልተናገርንም። “መዳን በሌላ በማንም የለም”(ሐዋ 4፥12) የሚለውን ማስታወስ በቂ ነው። በሌላ በማንም ሲል አብ ከሰጠን በእርሱ ካልሆነ በቀር በመላእክት በጸድቃን በኩል ፈጽሞ የማይሞክር መሆኑን በግልጽ ያሳያል። ይህን ጥቅስ ጥሶ በመሄድ ወደሌላ አካል መጠጋት በእግዚአብሔር ዘንድ ፍጹም ቅጣትን የሚያሰጥ መሆኑን ከቅዱስ መጽሐፍ መማር እንችላለን።

በዚህ ምክንያት እግዚአብሔርን እንደ ጨካኝ ልንመለከተው አይቻልም እግዚአብሔር ወደር የማይገኝለትን ፍቅሩን ልጁን ለሞት አሳልፎ እስከመስጠት ሲደርስ በአንጻሩ ይህን ስጦታ በእንቢተኝነት ባንቀበል እኛስ እንዴት ሊፈረድብን እንደሚገባ ይጠፋናልን? ልቡን ዳኛ አድርጎ ለተመለከተ ልበኛ ሰው ነገሩ በትክክል ተነጻጸሪና እኩል ሚዛንንም የጠበቀ ፍርድ መሆኑን ይገነዘባል።

አንዳንድ ሰዎች “እግዚአብሔር ጨካኝ ነው እንዴት ሰውን ወደዘላለም እሳት ይጥለዋል?” በማለት ይናገራሉ። ይህን ማለታቸው ግን ለዚህ ጭካኔ ያበቃው አንድና ተወዳጅ የሆነውን ልጁን እንድንበት ዘንድ ለሞት መስጠቱና በልጁ አለማመናችን ነው። ከመጀመሪያ የተደረገልንን ቸርነት ሳናስተውልና ግምት ውስጥ ሳናስገባ የራሳችንንም ስንፍና ሳንመለከት አልፈን የእሳትን ባሕር ስለምንመለከት ስለጭካኔው

በማሰብ ለነፍሳችን በማያስጨንቀን ቦታ ላይ ቆመን እንጨነቃለን እውነት ክርስቶስ ዘላለማዊ ሕይወት ሆኖ በመካከላችን ሲገለጥ በአደባባይ ላይ ጥለነው ከሄድን ዘንድ እርሱም በአባቱ መንግሥት እንዲሁ ቢያደርግብን ስሕተቱ የተፈጸመው ከሰው በኩል ወይስ ከእውነተኛው ንጉሥ?

ይህን ሁሉ እናስተውል ዘንድ በጉ ገሊናን ይስጠን፤ አእምሮውን ለብዎውን ይላልብን። አሜን።

ባልዘረንሽ ከዘረንሽ ባላፈርሽ (ለማኅበረ ቅዱሳን)

ለቤተ-ክርስቲያኒቱ አለሁ አለሁ የሚለው ሐሰተኛው ማኅበር ሕልውናውን እንዳያጣና በሊቃውንት ስም ለመነገድ ብሎ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማትንና የመንፈሳዊ ኮሌጆች ደቀ መዛሙርትን ከመምህሮቻቸው ጋር ወደ ራሱ ማኅበር ለመሳብ ሞክሮ አልተሳካላትም። ሊቃውንቱ ወደዚህ ማኅበር ለመቅረብ ያልፈለጉበት ዐ በይት ምክንያቶች ከሁለት አይበልጡም። አንደኛው ምክንያት ማኅበሩን ያዋቀሩት ሰዎች ወጣጤዎችና ተራ ሰዎች፤ ስለ ሃይማኖት ብዙም እውቀት የሌላቸው፤ ይልቁንም ለዓለም ፈዝና ቅሌት የተመቻቹ መሆናቸው ነው ። ሁለተኛው ደግሞ ይህ ማኅበር ሲመሠረት በመሰናና በዝሙት የተበከለ አስነዋሪ ታሪክ ያለው መሆኑ ነው ። እንደዋና ሆነው የሚጠቀሱት እኒህ ይሁኑ እንጂ ሌሎች ጥቃቅን ነገሮች መኖራቸው የማይካድ ነው።

ይህንን ቁልጭ አድርገው የሚያውቁት የቤተ-ክርስቲያን ሊቃውንት ከዚህ አመጽን ከተሞላ ማኅበር ፈቀቅ ማለት ሲጀምሩ የአመጸ ልጆች በዓለማቸው ጥበበኞች ናቸውና እነ እገሌ እነ እገሌ

በምን ተለዩዋችሁ ተብለው ሲጠየቁ እነሱማ የሃይማኖት ሕጻጽ ስለተገኘባቸው ነው በማለት ብዙ የዋጋን ምዕመናንን ሲያደናግሩ ቆይተዋል። እኛም ዝም ብለን ማለፉን ከአባቶች የተማርነው ነው ብለን ዓመታትን አስቆጥረን ነበር።

ይልቁንም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “ከአንዱ አገር ቢያሳድጁችሁ ወደ ሌላይቱ አገር ሂዱ” በላለ ይህን መንፈሳዊ መልእክት ለመተግበር ነበር። በሌላ ቦታ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “ሄሮድስ ይፈልግሃልና ከዚህ ውጣ” በተባለ ጊዜ “ያን ቀበሮ ሄዳችሁ እንዲህ በሉት” ብሎ ከፋቱን ገልጦ ዘልፎታል። እኛም መገፋትን በሚገባን ጊዜ እንገፋለን እንጂ መከራከርና እውነትን መመስከር በሚገባን ጊዜ ዝም ማለቱ ፍርሃት እንጂ ጤናማነት ስለማይኖረው በቃልም በጽሑፍም ለማስተማር እንደ ቤተክርስቲያን ልጅነታችን ድርሻችንን እንወጣለን ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “አመደልው ቅድመ አውጽእ ሠርዌ እምዓይንክ” አንተ ግብኝ አስቀድመህ ከዓይንህ ያለውን ምስሶ አውጣ፤ እንዳለ ማኅበረ ቅዱሳን ባልዋልንበትና ባልታየንበት፤ በማንፈልገውም መስክ እያዋለ እንዲህና እንዲያ ናቸው በማለት ስም ሰጠን፤ ድርጅት ሲያወጣልን፤ ጠፉ፤ የውጋ ሽታ ሆነው ቀሩ እያለ ቀበጣጥሯል። ባልዋልንበት እያዋለ ባላደርንበት እያሳደረ ገድልና ድርሳን ሲከትብልን ሰነበተ። የነሱን ጽሑፍም እያነበብን የሕዝቡንም ትርታና ስሜት እያዳመጥን ነገሩን በእርምጃ ተከታተልነው። ስለሚናገሩት ሁሉ አንዳችም ምላሽ ለመስጠት ወደአደባባይ ብቅ አላልንም። ከእነርሱም ከአንዱ ጋር እንኳ አልተነጋገርንም። አንዳንዶቹ እኛን በመልክ ስለማያውቁን የኛኑ ታሪክ ለእኛ አውርተውልናል። እኛም እርሱ እኮ እኔ ነኝ ማለትና ማሳፈር እንችል ነበር ላለማስደንገጥ እንደሌላ ሰው ሆነን ስምተን አልፈናል።

ይህ ክፉ ማኅበር ከወደ ላይ ቢመለከት ዝም በል የሚለው አለቃ አጣ፡ ወደታችም ቢመለከት ሁሉም ከእግሩ በታች ሆኖ ታየው። በዚህም የልብ ልብ አገኘና ‘እነ ፈጣሪሆሙ ለእሱ ፍጡራን’ ለእነዚህ ፍጡራን ፈጣሪያቸው እኔ ነኝ በማለት ከማናውቀው ካቶሊክ ከማናውቀው ፕሮቴስታንት እየለጠፈ ታሪካችንን ማበላሸት ጀመረ። ክፍል አንድን አውጥቶ ወደ ክፍል ሁለት እሄዳለሁ ሲል ከከተማ እስከ ገጠር ከልሒቅ እስከ ደቂቅ በሀገር ውስጥና በውጭ አገር ሁሉ ከባድ አጣብቂኝ ውስጥ ገባ ።

የቤተክርስቲያኒቱን ዓይን ይወጋ ዘንድ መውረያውን ያሾለው ይህ ማኅበር ‘ያን ብፅር ያነሣሁበት ያ ቀን ከቀኖች ተለይቶ ዉለማ ይሁን ምነው እኔንም እጀን በቆመጠኝ’ ሳይል አይቀርም። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስም የቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅና የቅዱስ ጳውሎስ ከፍተኛ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት ደቀመዛሙርትን እንዲሁም በአዲስ አበባና በክፍለ ሀገር ያሉ ሰባክያንን አቤቱታና የተቃውሞ ሰልፍ ሲያስተናግዱ ሰንብተዋል።

ቅዱስነታቸው ለሁሉም ነጠሎች መልስ ‘እኔ አስተምራ መርቄ የላክሁ የማውቀውም እናንተን ነው ሌላው ግን እናንተ አሾልካችሁ ያስገባችሁት እንጂ እኔ አልላክሁም’ የሚል ነበር። ይህን ንግግር አሸትቶ የደረሰበት ይህ ማኅበር ከፊት ለፊቱ የተደቀነበትን አደገኛ ኪሣራ ተመልክቶ በከሰላቸው እግር ሥር እየወደቀ ይቅርታ እከሳለሁ ያበላሸሁትን አስተካክላለሁ ማለት ጀምሯል ። ‘ካላዩኝ እሰርቃለሁ፤ ካዩኝ እስቃለሁ’ የሚመስል አይነት ጥበብ ያለው ይህ ማኅበር ‘ለማለት የሻትነው’ ሲል በቀጣይ እትሙ ነገሩን ለማስቀየስ ሞክሯል።

ድሮም ቢሆን የደናቄርት ክምችት ነበርና እንዲህ መዘላለዱ ከእርሱ የሚጠበቅ ባሕርይ ነበር። አሁን ማኅበሩ ማንም ሳይጽፍበት

ራሱ በራሱ እየተፈረካከሰ እየተናከሰ አንዱ ወንጌል እንስበክ ሲል የለም ወንጌል የመናፍቅ ነው እኛ እንደ ጀመርን ነገረ ሥራችንን እንቀጥል ይላል። ሌላው ፖለቲካ ውስጥ እንግባ ሲል የለም መንግሥተ ትግራይን ወደ ሸዋ መመለስ አለብን ይላል። ይህ ከሆነ ደግሞ አንድ እግርን ማጣት ይመጣና ጨርሶ መንኳተት ሊመጣ ነው። በሃይማኖት ስም እንዲህ አይነት ውጥረት ውስጥ መግባቱ በሽተኛነት እንጂ ሌላ ምንም አይደለም።

ሐማ እሥራኤልን በመተናኮል ሊያጠፋቸው በተነሣ ጊዜ የንጉሡን ሐቲም ቀለበት ይዞ ነበር የተንቀሳቀሰውም ንጉሡ በመደበለት በጀት ነበር እግዚአብሔር ግን አስቀድሞ የወሰነው ነገር ነበርና አስቴር በንጉሡ ዘንድ ባለሟልነትን እንድታገኝ አድርጎ በቤተመንግሥት አስቀምጦ ነበር። የእግዚአብሔር ጣት በዚያ እንዳለች ያልተረዳው ሐማ ከመርዶክዮስ ጀምሮ ሁሉንም ለማጥፋት አዋጅ አወጣ።

መርዶክዮስንም ለማስቀል ምሰሶ ተከለ ነገሩም ተዛወረና ታሪክ ተለወጠ፤ ንጉሡ በዚያች ሌሊት እንቅልፍ አጣ፤ ታሪክ መንግሥቱን ማገላበጥ ጀምሮ ያልተከፈለ ውለታ በማግኘቱ ተገርሞ ውለታ ተቀባዩ ማን እንደሆነ ሳይናገር ለሐማ አማክረው፤ ሐማም ለራሱ ስለመሰለው ለመርዶክዮስ መልካም ነገር ተናገረ እንደተናገረውም ተደረገ ሐማ ተበሳጭቶ ራሱን ተከናኘቦ ወደ ቤቱ ገብቶ የሆነውንና የደረሰበትን ሁሉ ተናገረ ሚስቱ ግን እንዲህ አለች "ብፊቱ መውጀት የጀመርሕለት መርዶክዮስ ከአይሁድ ወገን የሆነ እንደሆነ በፊቱ ፈጽሞ ትወድቃለህ እንጂ አታሸንፈውም አለች" (አስቴር 6፥14) ነገሩም እውነት ነበር።

ማኅበረ ቅዱሳንም ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ውጊያ ገጥሟልና ፈጽሞ ይወድቃል እንጂ አያሸንፍም የመጨረሻ እጣ ፈንታውም ራሱ ባቆመው ግንድ ተሰቅሎ መሞት ነው። ቤቱም ለጠላቶቹ እስኪሆን

አይተውም ይህም የሆነው በማይመለከተው ጉዳይ ገብቶ ሲፈተፍተው በቆየው የስም ማጥፋት ሥራው ነው። በዚህ ክፋቱ ወደ እንጦርጦስ የወረደው ማኅበር አላዋጣህ ሲለው ከአሁኑ በነመርዶክዮስ እግር ሥር መውደቅ ጀምሯል። በዚህም አይበቃውም ፈጽሞ እስኪጠፋ ድረስ ይወድቃል እንጂ ብዙዎችን እንደምንሰማቸው ምነው ይህን ማኅበር የሚቃወመው ጠፋ፤ አላበዛውም እንዴ? ይላሉ። በእኛ በኩል ግን ከቤተ-ክርስቲያን (ከሊቃውንት ጉባዔ) በኩል መልስ የሚሰጥ ምሑር ያለ ስለመሰለን ቀዳሚውንና የመጀመሪያውን ዕድል ለነሱ ሰጥተን ነበር። ሆኖም ግን በቅርብ እንደተከታተልነው ለደመወዝ 29 ቀን ቀረኝ የሚሉ እንጂ ለቤተክርስቲያኒቱ ሕልውና ቆመው ስላላገኘናቸው የበኩላችንን ድርሻ ለመወጣት እንዳየንና እንደሰማን ልንጽፍ ልንመሠክር ጀመርን።

ሐማ መርዶክዮስ ስላልሰገደለትና ክብር ስላልሰጠው እንጂ ለሀገሩና ለወገኑ በኑ በማሰብ አልነበረም ሕዝብ አይሁድ እንዲገደሉ ከንጉሡ ነገር የሠራ ቃሉ እንዲህ ይነበባል፡ “ሐማም መርዶክዮስ እንዳልተደፋለት እንዳልሰገደለትም ባየ ጊዜ እጅግ ተቆጣ የመርዶክዮስን ወገን ነግረውት ነበርና በመርዶክዮስ ብቻ እጁን ይጭን ዘንድ በዓይኑ ተናቀ ሐማም በአርጤክስስ መንግሥት ሁሉ የነበሩትን የመርዶክዮስ ሕዝብ አይሁድን ሁሉ ሊያጠፋ ፈለገ” ይላል (እስቴ. 3፡6)።

ማኅበረ ቅዱሳንም ለእርሱ እንምበረከክም ለእርሱም አባል እንሆንም ለእርሱም አሥራት አናወጣም በማለት የተቃወሙትንና ክፋቱን ሁሉ የተረዱትን ለማጥፋት ተነሣሣ ። አነሣሡም በጥቂቶቹ ብቻ መሆኑ አልበቃህና አላረካህ ያለው የቤተ-ክርስቲያን ፍሬዎች የሆኑትን ዓይናማ ሊቃውንት ሁሉንም ሊያጠፋ በጀት መደብ። ከጠረፍ እስከ ጠረፍ ያሉት ወገኖች ሁሉ እንዲሰደዱ እንዲደበደቡ እንዲገደሉም

ጽሑፉን አሰራጪ እንደቅዱስ ጦርነት የቆጠረውን ውጊያውንም አጠናክረ በዚህም ምክንያት እልፍ አፅፍ ሕዝብ ወደልዩ ልዩ የሃይማኖት ድርጅት ተቀላቀለ ዛሬ ዛሬ በመላ ሀገሪቱ ወደ 170,000 አባላት ያሉት የሃይማኖት ድርጅት ሁሉም ከኦርቶዶክስ ቤተ-ክርስቲያን የወጣ ነው።

ከዚህም ውስጥ 7,000 የሚደርሰው በብላቴኑ ቡድን የተሰደደ ነው። ጌታችን ከእኔ ጋር የማያከማች ይበትናል እንዳለው ይህ ክፉ ማኅበር የክርስቶስ ተቃዋሚ በመሆን የክርስቶስን መንጋ ይበትናል። አሁን ግን እንዲህ ሊሆን አይችልም እኛም ዝምታችን አብቅቷል። አሁን ይህ ማኅበር “ቀድሞ ባልዘፈንሽ ከዘፈንሽ ደግሞ ባላፈርሽ” እንደተባለ ዕጣ ፈንታው እንዲሁ ነው።

አሁን የብዕሩ ጫፍ እስኪሰበርና ነገሩን ሁሉ እስኪ ዘጋ ድረስ የማይምሩት ጨካኝ ሰዎችን እግዚአብሔር አስነሥቷል። የእግዚአብሔር ሕዝብና ወገን የወንጌል አገልጋይም ማን እንደሆነ የሚለይበት ጊዜው አሁን ሆኗል። ሃይማኖቱና ዶክትሪኑ ከቅርሳ ቅርስና ከባሕል ያላለፈው ቡድን አሁን ፈርጥጦ ከቤተ-ክርስቲያን የሚወጣበት ሰዓት ደርሷል። እግዚአብሔር የተቆጣውን እንቆጣለን የቀሰፈውን እንቀሰፋለን እግዚአብሔር ያልራራለትን እኛም ምህረት አይኖረንም በነፍሳችን ተወራርደን እውነትን ጀምረናል።

እንግዲህ ርኩሱም ይርከስ ንጹሐም ይንጸ ቅዱሱም ይቀደስ ፍሬው ከገለባ የሚለይበት እውነተኛውና ሐሰተኛው የሚታወቅበት አሁን ሆኗል። እግዚአብሔር ግን ከዚህ ክፋት አምልጠን ወደ እውነትና ወደጽድቅ የምንጠጋበትን ሕይወት ይስጠን።

የማርያም ዛፍ (ሐመር ነሐሴ 1997 ገጽ 24 ቁ.3)

የጌታችን እናት ቅድስት ድንግል ማርያም ለዮሴፍ በተሰጠው ትዕዛዝ መሠረት ከሕጻኑ ጋር ወደ ግብጽ ተሰደደች ምክንያቱ ግን ሕጻኑን ሄሮድስ ሊገድለው በፈለገ ጊዜ ነበር፤ ሰብአ ሰገል የተባሉት የምሥራቅ ጉብኝዎች ሕጻኑን ካገኙት በኋላ ለንጉሡ እንዲነግሩት ንጉሥ መክሮአቸው ነበር ይህ ባለመሳካቱ ንጉሡ ሰብአሰገል እንደተላለቁበት ሰላወቀ ሕጻኑ የተወለደበትን ዘመን አስልቶ ሁለት ዓመትና ከዚያ በታች ያሉትን ሕጻናት ለማስገደል አዋጅ አወጣ። ከዚህ ጊዜ ቀደም ብሎ ነበር የእግዚአብሔር መልአክ ለዮሴፍ በሕልም “ሄሮድስ ሕጻኑን ሊገድለው ይፈልገዋልና ተነሣ ሕጻኑንና እናቱን ይዘህ ወደ ግብጽ ሽሹ ብሎ ያዘዘው ።

ሄሮድስ ሕጻኑ ወደ ግብጽ እንደተሰደደ ቢያውቅ ኖሮ ሕጻኑን ያሳድድ ነበር እንጂ ያን ሁሉ እልፍ አዕላፍ ሕጻናት አይጨፈጭፍም ነበር። ሄሮድስ ሕጻናቱን ካስገደለ በኋላ ሕጻኑ እንደተገደለ አድርጉ ስለቆጠረ አልፈለገውም። የተገደለ መስሎት ነበርና። ወደግብጽም አልተከተለውም ወንጌል እንደ ሐመር ፈጠራ ሳይሆን የሚናገረው ሰደተኞቹ ዮሴፍ ማርያምና ሕጻኑ ብቻ እንደሆኑ ነው ልቅ የሆነው ሐመር ግን ሰሎሜም አህያም ጭምር እንደ ተሰደደ አድርገው አቅርበውልናል።

እንዲያውም የሄሮድስ ጭፍሮች ደርሰውባቸው ለማረፍ የተጠቀሙበት ዋርካ ተከፍታ እንደሰወረቻቸው ከዚያም ውስጥ አህያይቱ እየጮኸች እንደነበር ፈላጊዎች ግን የት እንደምትጮህ ግራ ገብቷቸው ደክመው ተመልሰዋል ይላል። የተረት አባት ሐመር ይህ ሁሉ መደናገር የተፈጠረው ከመጀመሪያ መጽሐፍ ቅዱስ ጉደሉና ብቁ ያልሆነ ተደርጎ በመቆጠሩ ያን ክፍተት ለመሙላት መልካም

ማድረጋቸው ነው። መንፈስ ቅዱስ እንዲህ አይነቱን ታሪክ ለምን እንዳሳሰረውና እንዳለፈው አናውቅም ብዙ የተደረገ ነገር እንደነበር የዘላለም ሕይወት ለማግኘት ግን የተጻፈው በቂ እንደሆነ በግልጽ ተቀምጧል። ይህንም ማለፍ ከቶ የማይቻል ነው። የወሰነው እኛ ሳንሆን መንፈስ ቅዱስ ነውና።

መጽሔቱ ይቀጥልና እንደ በረከት የቆጠረውን መርገመን ዛፏ “የማርያም ዛፍ በመባል ትታወቃለች ከየሀገሩም ተሳላሚዎች እየመጡ በረከትን ይቀበሉባታል” ብሏል። ዛፏ መንፈስ ቅዱስ ያደረገት ጸድቅ ስለሆነች ስግደት፣ አምልኮ እየተደረገላት ለሕዝቡ በረከትን ትሰጣለች ማለት ነው። የዛፏ ጉዳይ ይህን ያህል ከሆነ ሕጻንና እናቱን የተሸከመች አህያይቱስ ቃል ኪዳን የላትምን? ብዙ ጊዜ በማገልገል አህያይቱ አትበልጥምን? ጌታ ወደ ቤተ-መቅደስ የገባበት አህያስ አይሰገድላትምን? ሁለቱም ክርስቶስን ተሸከመዋልና ።

ሐመር ስለ ፍትሐት

የሚሳነው ነገር የሌለው ሐመር ስለ ፍትሐትም “ጸሎተ ፍትሐት ለበደሉት ሥርየተ ኃጢአትን ይቅርታን፣ ዕረፍተ ነፍስን ያስጣል፣ ለደጋጌች ደግሞ ክብርን፣ ተድላን፣ ዕረፍትን ያስጣል” ብሏል። እኛ ግን “በከመ መሐሩን አበዊን ሐዋርያት” አባቶቻችን ሐዋርያት እንዳስተማሩን ከክርስቶስ በቀር በክርስቶስ ካልሆነ በቀር በሰው ሥርዓትና ወግ መዳን የለም እንላለን።

ሞትም ሕይወትም ገና በምድር ላይ እያለን የሚታወቀውንና በግልጽም የተቀመጠውን ትምህርተ ክርስቶስን በመቃወም ተፈርዶበት በሲኦል የተጣለን ሰው የእግዚአብሔርን ውሳኔ አፍርሰን ኃጢአቱን ወደ ጽድቅ ለውጠን ከሲኦል ወደገነት የቦታ ለውጥ እናደርግለታለን ማለት መረገምና መጥፋት ስለሆነ ከዚህ ጠማማ ትምህርት ልንርቅ ይገባናል። በክርስቶስ የማይኖር ሰው በራሱ ሕይወት እንደሌለው ተነግሮ እያለ፣ ኃጢአት የሠራች ነፍስም እርሷ ትሞታለች እየተባለ፣ የእግዚአብሔርን

ሐሳብ መቃወም ነው። መፈታትም መታወርም በሕይወት ሥጋ እያለን እንጂ ከሞት በኋላስ ለዚህ እድል ፈንታ እንደሌለን ልናውቅ ይገባል።

ሐመር ሰለ ሩፋኤል

(ሐምሌ/ነሐሴ 1995 ገጽ 6)

ውሸት አንድ

“አቃቤ ፕፕቱ ለአምላክ” የአምላክ ቤት ዘበኛ ማለት ነው ሩፋኤል። የእግዚአብሔር ቤት ዘበኛ በመሆን የሚያገለግል መልአክ ነው ተብሏል። እግዚአብሔር የሚፈራ አምላክ ነውን ? ወይስ ባለጉዳይ ያለተራው እየገባ አስቸገረውን? በሰማይስ እንዲህ አይነት ሥርዓት አለን? እኛ ግን ሰለሩፋኤል ዘበኝነት የታወቀ ነገር የለም ስሙም በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ ሰላልተገለጠ ምን አይነት መልአክ እንደሆነ ከመናገር እንቆጠባለን። እግዚአብሔርም በዘበኝነት የሚያገለግሉት መላእክት የሉትም ከአመስጋኞች በስተቀር።

ውሸት ሁለት

“ርዓወ ሰማይ” የሰማይ መከፈት ብሏል። ከጳጉሜ 1-5,6 ባሉት ቀናት የመልአኩ ሩፋኤል ቃል ኪዳን አለባቸው። በእነዚህ ቀናት የዓመቱ ኃጢአት የሚፋቅበት የዓመቱ ጸሎት ቅድመ እግዚአብሔር የሚደርስበት ወቅት ነው ይሉታል። ስለዚህም ውጋው፣ አፈሩ፣ ዝናቡ፣ ሣሩ፣ ቅጠሉ ጸበል ነው ይሉታል። ይህም ብቻ አይደለም በዚች ሳምንት አብቸ፣ ወይም ለትምህርት የሚጠቅም ማናቸውንም መድኃኒት የጠጣ ትምህርት ያገለጥለታል ስለሚባል ይህን ወር በመጠበቅ ተማሪው ሁሉ ለዚህ ርካሽ ሥርዓት ይገዛል።

እንደ ሐመር አስተምህሮ ሰማይ ዓመት እስከ ዓመት ጥርትም ብሉ ተዘግቶ የእገዚአብሔር ጥበቃና መግቦት ተቋርጦ በሩፋኤል አማካኝነትና ቃል ኪዳን በጳጉሜን ወር ሰማይ ተቀዶ ምህረት ይመጣል ማለት ነው። መጽሔቱ አንዳንድ ሰዎች ይህችን ሳምንት በመጠቀም እስከ 600 አቡነ ዘበሰማያት እንደሚደግሙና በትክክል ለዓመቱ የሚበቃ ጸሎት እንዳደረሱ የሚቆጥሩም ቂሎች መኖራቸውን መልካም አድርጉ አትርበልናል።

ወሽት ሦስት

በዓሣ አንበሪ ጀርባ ላይ በሩፋኤል ስም የተሠራ ሕንጻ ቤተክርስቲያን እንደነበርና በክብረ በዓል ቀን ሕዝቡ በተሰበሰበበት ዕለት ዓሣው ተንቀሳቅሶ ሕዝቡ ሲያልቅ ሲል ሩፋኤል ደርሶ በጦር ወግቶ ጸጥ እንዳደረገውም በዚሁ መጽሔት ተገልጧል። ሕይወቱን ሁሉ በገድልና በድርሳን ላይ የመሠረተው ሐመር ለነገሮች ሁሉ ግንዛቤና ይሉኝታ የለውም። ለመሆኑ ዓሣው ለአንድ ቤተክርስቲያን መሥሪያ የሚበቃ ስንት ካሬ ሜትር ጀርባ ነበረው ? በላዩ ላይ የሠሩበት ሰዎቹ ዓሣ መሆኑን እያወቁ ወይስ ሳያወቁ መሠረቱን ሲጥሉ እንዴት ቆፈሩት? በእርግጥ ድርሳኑ ሳያወቁ ይላልና) ሲደማ አውሬ መሆኑን እንዴት አልተገነዘቡም ? ወይስ እንደ አፈር ስለሆነላቸው ነው ?

ወሽት አራት

‘አስማንድዮስ’ የዝሙት ሰይጣን ሐመር እሥራቱን እንደፈታ አሁን ወደፈለገው አቅጣጫ ይፋንናል። አሁን በአራተኛው ወሽቱ ደግሞ አስማንድዮስ የሚባል ሰይጣን አስተዋውቆናል ይህ አስማንድዮስ በሴቷ ጭን ላይ አድሮ እንደባል በመሆን ባል እንዳታገባ፣ ባሉችን እየገደለ ብቻዋን አስቀርቷታል ይለናል። ሰባት ባሉች ሞተውባታል

በዚህ ምክንያት በግልሙትና ትናራላች አሁን ግን መፍትሔ ተገኘላት እንደ ሐመር ዘገባ ማለት ነው።

ውሸት እምስት ሩፋኤል ውሸታዎ

‘መልአኩ ሩፋኤልም የታላቅ ወንድምህ ወገን ከመሆኔም ሌላ ስሜም እዛርያስ ይባላል’ በማለት ፈጽሞ የማይሆንና የማይታመን ነገር አስቀምጧል። ሩፋኤል በትክክል የእግዚአብሔር መልአክ ከሆነና ተልኮ ከመጣ አይዋሽም የተለመደው የሐሰት አባት ካልሆነ በቀር እርሱ ሐሰትን ያደርጋልና ስሙንም መቀያየር ይወዳል (ዮሐ. 8፡44፤ 2ቆሮ. 11፡14) የእግዚአብሔር መላእክት ማንነታቸውን አይለዋውጡም አያደነጋግሩም። እኔ ሩፋኤል ነኝ ተልኬ ልረዳህ መጥቻለሁ ብሎ መርዳት ሲችል እንዲህ ራሱን በውሸት የሚለዋውጥ እርሱ ማን ነው?

ውሸት ስድስት

ሩፋኤል አስማተኛና መተተኛ ነው።

ሩፋኤል በፈጣሪው ስም ሰይጣንን ማራቅ ሲገባው፤ እንደ ደብተራና ጠንቋይ መተት ፍለጋ ወደ ዓሣ ጉበትና ሐምት አምርቷል። ‘ዓሣውን እረደው ጉበቱንና ሐምቱን ተጠንቅቀህ ያዘው ሌላውን ግን ጠብሰን እንበላዋለን’ ሲል ሰይጣን ያደረባትን ሴት ለሚያገባው ልጅ አስጠነቀቀው እንደ መጽሔቱ እምነት የዓሣው ሐምትና ጉበት ለመድኃኒትነት ያገለግላል። ምክንያቱም ይኸው መጽሔት ‘ይህን ያዘው ያልከኝ ምንድነው ሲል ጠየቀው ቅዱስ ሩፋኤልም ጋኔን ያደረበት ሰው ሲገኝ ይህንን ከፅጣን ጋር ቢያጤሱበት ጋኔኑ ይለቃል ሲል መለሰለት’ በማለት አረጋግጧል።

ጋኔንን ለማባረር የክርስቶስ ስም ብዙም አስፈላጊ አይደለም ማለት ነው። ክርስቶስም ቢሆን እንደሰሙ ሁሉ በዓሣ ጉበትና ሐምት ብትጸልዩ ይደረግላችኋል ብሎ አለማስተማሩ ጉድቶናል ማለት ነው። የዓሣው ሐምትና ጉበት ግን አስማንድዮስ የተባለው ሰይጣን ከአደረባት ሴት ሲደርሱ ከዕጣን ጋር ቀላቅለው ሲያጨሱት ሰይጣኑ ለቆ ሄደ ተብሏል። ነገሩ ከእውነት የራቀ ነው፤ ምክንያቱም ቀድሞ የወንጌል እውነት ሳይገባን ዕጣንም የዓሣ ሐምትና ጉበትም በዙሪያችን ነበሩና ሞክረን አይተነዋል። በእምነት የክርስቶስን ስም መጥራት ግን ወደር የማይገኝለት ፍቱን መድኃኒት ነው።

ውሸት አባት

ሐምትና ጉበት ዓይን አበራ

ጦቢት የጦብያ አባት ነው፤ ሩፋኤልም በሐሰት ራሱን አዛርያስ ብሎ ዘመድ እንደሆነም ሽንግሎ ቀርቧል። ጦብያ መሸራው ነው፤ ሣራ የተባለችውም ወጣት ከሰይጣን ተላቃ የጦቢት ሚስት ሆናለች። ሩፋኤልና ጦብያ መሸራይቱን ይዘው ሲመለሱ የጦብያ አባት ዓይነ ሥውር ኖሮ የተረፈውን የዓሣ ሐምትና ጉበት በዓይኑ ላይ ቢያፈስበት ዓይኑ በራ በማለት አስገርሞናል።

ንባቡ እንዲህ ተቀምጧል “የጦብያ አባት ጦቢትም ልጅህ መጣ ሲሉት ዓይነ-ሥውር ስለነበር እርሱን እቀበላለሁ ሲል ስለወደቀ ወዲያው ጦብያ የዓላውን ሐምትና ጉበትን ይዞ ስለነበረ የዓባቱን ዓይን ቀባው ወዲያውም ዓይኖቼ ተከፈቱ” ይላል።

የእግዚአብሔር ቅዱሳን መላእክት ለሰው ልጆች እንደ እግዚአብሔር በጉ ፈቃድ ይመራሉ፤ ይጠብቃሉ፤ ያግዛሉ፤ ራሳቸውን

እየለዋወጡ የተናገሩ ቅዱሳን መላእክት እስከአሁን በቅዱስ መጽሐፍ አልተገለጡም። ይልቁንም የብርሃን መልአክ መስሎ የሚያታልል የዋሃትንና ዝንጉዎችን እንደሚያስት የተገለጠ ሰይጣንም የተባለ ጠላት አለን። በሩፋኤል ስም የመጣውና እንግዳ ስም ይዞ የተገለጠው መንፈሳዊ መልአክ እንዳልሆነ በቀረበው ታሪክ ልንገነዘብ እንችላለን።

‘ተቀምጣ የሰቀለችውን ቆማ ማውረድ ተሳናት’

ገና ከጅምሩ በሊጋነቱ በየትምህርት ቤቱና በየዓውደ ምህረቱ ሆነን ስርዋጽ የገቡትንና የሐሰት አባት ደቀ መዛሙርት የሰነቀሯቸውን ባዕድ ትምህርቶች ለማስወገድ ደፋ ቀና ስንል ጅምራችን ሁሉ ቀበሮ ቢዘልበት የሚፈርስ የልጅ ሥራ መስጧቸው ነበር። እየዋለ እያደረ የካህናትና የመነኮሳትን የታላላቅ ምዕመናንንም ልብ እየከፈለ ሲመጣ ‘ሳይቃጠል በቅጠል’ ‘ሳይደርቅ በእርጥቡ’ ‘ሳይቀርብ በሩቁ’ በሚል የደንቆሮ መፈክር ተነሣስተው ከመድረኩ፣ ከመቅደሱ አባረሩን።

ገፉን እኛም ተሰደድን፣ ተገፋን፣ ተደበደብን፣ አለቀስን። ቤተ-ክርስቲያኒቱን ላለመልቀቅ የሞት ሽረት ትግል አደረግን ግን በጠረጴዛ ዙሪያ አሰባስቦ ያጠፋውን ገስጾ፣ የተሳሳተውን መክሮ የሚመልስ መልካም እረኛ ጠፋና ለተጀመረው ጥፋት ጥቂት የማይባሉ አባቶች በነፍስ ግድያ እንኳ ወንጀለኞች ሆነው እስኪገኙ ድረስ ተባባሪ ሆኑ። ለምን እንዲህ ይደረጋል? የሚል አስተዋይ ሽማግሌ ሲጠይቅም የተጣመመና ከእውነት የራቀ የማባባያ መልስ እየተሰጠ ቆየ። የነገሩን ክፋት አርቀው የተመለከቱት አበው በጉባዔ እንዲታይ ግፊት

ቢያደርጉም 'አንዲት ሣር ስለተመዘዘች ቤት አያፈለም' እየተባለ ተዘመረ።

ይሁን እንጂ ጥያቄው በየትኛውም አቅጣጫ እየፈነዳ፣ እየሰፋና እየከፋ መጣ። ስናገለግለው የነበረው ወጣትና ሽማግሌም ለምን እንዲህ ሆነ? የሚል ጥያቄ ተሸክሞ መድረኩን ለጊዜው ወደተቆጣጠሩት ቀላጢዎች ቢሄድም እናንተም ደግሞ የእነርሱ ደቀመዛሙርት ናችሁ፤ ጀርባችሁ መጠናት አለበት የሚል ያፈነገጠና ሚዛኑን የሳተ ምላሽ ያገኛል። በየመሥሪያ ቤቱና በየድርጅቱ ተሰግስቡ የዕለት ኑሮውን እየገፋ ያለው የፕሮቴስታንት እምነት ተከታይ በጥያቄና በጥቅስ ሲያዋክበው አንጉሉ የዞረበት ኦርቶዶክሳዊ የመድረኩን መሪዎች ወደጉን በመተው እኛን መፈለግ ጀመረ።

ለጠራን ሕዝብ ራብን፣ ጠማን፣ ተቸገርን ብለን አናስቸግርም፤ ይህንም አንሰብክም፤ ግልጽና የማያሻማ ጥርጥርም የሌለበትን መላምት ያልተቀላቀለበትን ኦርቶዶክሳዊ አቋማችንን ከመድረኩ እንደተናገርነው በቤት ውስጥም ያንኑ እንመሰክርላቸዋለን። ለሚያነሱት ጥያቄ ሁሉ እንደጌታችንና እንደ ሐዋርያት ትምህርት ሳንፈራ፣ ሳናፍር በጥቅም ሳንገዛ እናስተምራለን፤ ማንም በሐሰት ትምህርት እንዳይጠልፋቸው በጽኑ መሠረት ላይ ተክለናቸው ፈልገን እንድንሄድላቸው ሳይሆን ፈልገውን እንዲመጡ የሚያስገድደውን ጤናማ የወንጌል ፍቅር አሳይተናቸው እንሄዳለን።

እንደመከራችን፣ እንደ ስደታችን በቀልን፣ ክፋትን አንሰብክም፤ ከቤተ-ክርስቲያን እንዲወጡ ሌላ ቤተ-ክርስቲያን አለ ብለን አንሰብክም፤ ሌላ ቤተ-ክርስቲያንም አናውቅምና ስለሆነም ጤናማውን ወንጌል የተረዱት ሁሉ ዛሬ የእኛን ወደ ቤተ-ክርስቲያን መመለስ ይናፍቃሉ። እኛም የተቀጠረው ቀን ሲደርስ 'በልቅሶ የሚዘፋ በደስታ ያጭዳሉ በሄዱ ጊዜ ዘራቸውን ተሸክመው እያለቀሱ ተሰማሩ፤ በተመለሱ ጊዜ

ግን ነዲቸውን ተሸክመው ደስ እያላቸው ይመጣሉ። እንደተባለው (መዝ 125+5) በብዙ ሠራዊትና በብዙ ወገን ታደሰን እንመለሳለን።

ለቤተ-ክርስቲያናችን ከየትኛውም አቅጣጫ የሚደርስባትን ጥቃት ማለትም ከውስጥ ከሐሰት አስተማሪዎች፣ ከውጭም ደግሞ ከመናፍቃን በመከላከል አሁንም ሕይወታችንን የምንሰጥላት ልጆቿ ነን። በነበረን የመጀመሪያ አገልግሎት ብዙጋኑ ሀገርን የከዳን፣ በእግዚአብሔር የማናምን፣ ጻድቃን ሰማዕታትን ያቃለልን፣ በፈረንጅ እላቂ ልብስ ሃይማኖታችንን የሸጥን ተደርጉ ተቆጥሮ ነበር። አንዳንዶችም ከምናገኘው እርዳታ እንድናካፍላቸው አባብለውን ነበር። በየመድረኩም የሚሰበከው ይኸው ነበርና በእጅጉ ተፈትነን ነበር። “እውነትና ንጋት እየቆየ ይፈካል” እንደሚባለው መጠለያ ሳይኖረን የምንለብሰው አልቆብን የምንበለው አጥተን በሞትና በእኛ መካከል የአንድ እርምጃ ያሕል እስኪቀር ተሰቃይተን ነበር።

ይህን ችግራችንን በቅርብ የተረዱ ወገኖች ሁሉ ሐቁን በመረዳት ከእኛ ጋር በመሰለፉ፣ ከክፉዎች ጋር ትንቅንቅ ገጠሙ፣ አሁን በምንጽፋቸውና በምንናገራቸው ነጥቦች፣ ሁሉና በምናደርጋቸው ጤናማ እንቅስቃሴዎች ከቁጥር በላይ የሆነ ሕዝብ እጁን በማስገባት ለምንለው ነገር ሁሉ ራሱን አዘጋጅቶ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል።

እኛ ግን አሁንም ቢሆን የምንለው ቅዱስ ሲኖዶስ የቤተክርስቲያኒቱን የውስጥ ችግር መርምሮ ለጠየቅነውና ላቀረብነው ጉዳይ ተገቢ ምላሽ እንዲሰጥና ሕዝባችንም ጤናማ የሆነ ወንጌል ተመግቦ የሞተለትን ክርስቶስን ከማንምና ከምንም በላይ አውቆና ተረድቶ ተገቢና ትክክለኛ ንስሐ ገብቶ ራሱን ለጌታ ቀን አዘጋጅቶ በትጋትና በንቃት እንዲጠብቅ ሲሆን በአንጻሩ ደግሞ ይህን እንክርዳድና

ጠላት የዘራውን ክፉ ዘር ነቅሎና አፍርሶ ከተጸጸተ ንሥሐ እንዲገባ ካልተጸጸተ ግን ከምዕመናን እንዲለይልን ነው ።

ይህ ካልሆነ ግን ለቤተክርስቲያኒቱ አሳሳቢ ችግር ሊገጥማት ይችላል። ይህን ስንል ግን ጦር አስታጥቀን ሲኖዶሱን እንገለብጣለን ለማለት አይደለም። ይህን እስከ መቼውም እንመኘውም ሕዝባችን ግን የመብት ጥያቄ ይዞ ከወጣ የቤተክርስቲያኒቱ ዕጣ ፈንታ ከሁለት መከፈል ይሆናል።

ይህ እንዳይሆን ግን የቤተ ክርስቲያኒቱን ልጆች በፍቅር ጠርቶ ተገቢውን ምላሽ ሰጥቶ በተገቢው ቦታ ማስቀመጥ ነው። ትናንትና በነበረን የሕዝብ ኃይል ተመክተን ጥቂት የተባሉትን ሰዎች አባረን አሁን ደጋግመን የምናስብበት ጉዳይ ሆኗል። ይህ ሊሆን የሚችልበት ሰዓቱ ደግሞ አሁን ይመስላል አሁን ማስተካከል ካልተቻለ ግን “ተቀምጣ የሰቀለችውን ቆማ ማውረድ ተሳናት” እንደተባለው አጣብቂኝ ውስጥ የሚያስገባ ጉዳይ ነው።

የአይሁድ ካህናትና ሽማግሌዎች የእግዚአብሔር እንደሆነ ነገሩን ከሚያውቋቸው የሕግና የነቢያት መጻሕፍት ከመመርመር ይልቅ በሽንጉ ተሰባስበው የጌታችንን ደቀ መዛሙርት ጠርተው “በዚህ ስም እንዳታስተምሩ አጥብቀን አላዘዝናችሁምን? እነሆም ኢየሩሳሌምን በትምህርታችሁ ሞልታችኋል” ብለው ጠይቀዋቸዋል (ሐዋ. 5:27)

ዛሬም ቢሆን ስለ ቤተ-ክርስቲያኗ ጉዳይ ውሳኔ በመስጠት ረገድ ትልቁን ቦታ ይዞ የሚገኘው ሲኖዶስ ወንጌል እንዳንሰብክ ከሚከለክለን ይልቅና ውሳኔ የማሳለፍ አቅምም ካነሰው እንደገማልያል በጉ ሕሊና በመያዝ “ከሰው ከሆነ ይጠፋል ከእግዚአብሔር ከሆነ ግን ምናልባት ከእግዚአብሔር ጋር ስትጣሉ እንዳትገኙ” በማለት ለከላሹ ቡድን

ማስጠንቀቅ ይኖርበታል። ከቻለም ደግሞ እኛም ሆንን ማህበረ ቅዱሳን ለቤተ-ክርስቲያኒቱ ልጆች ነን ካልን በመካከል ያለው ሲኖሶስ ሁለታችንንም በግንባር አቅርቦ በማወያየት ጤናማውን ኒሻን ሸልሞ በሽተኛውን ክፍል ገስጸ ውሳኔ ማስተላለፍ ይጠበቅበታል።

ከቀድሞው ይልቅ ለቤተ-ክርስቲያናችን ዓይነትን ያፈጠጠ ጥርሱን ያገጠጠ ፈታኝ ጥያቄ ገጥሟታል። ጥያቄው ገድላት፣ ድርሳናትና ተአምራት መጸሕፍት ወሰናቸውን በማለፍ ልቅ የሆነ ሕይወታቸውን ለመኖር መንፈሳዊ ግልሙትናና አመንዝራነትን ለሕዝባችን እያሰራው ነው ይህ ደግሞ ሕይወትን የሚያቀጭጭና ልዩ ወንጌል ነው የሚል ሲሆን መልስ የተባለው ግን 'ፍየል ወዲህ ቅዝምዝም ወዲያ' ዓይነት ሆኖብን አገኘናል ። እንዲህ ዓይነት መልስ በመስጠት የ20ኛውን ክፍለ ዘመን ሕዝብ ማታለል ከቶ አይቻልም።

ብዙ ቅዱሳን በብሉያትና በሐዲሳት መጸሕፍት ተጠቅሰዋል። ታሪካቸውም በሰፊው ተዘርዝሯል፤ ወደ ቀኝም ወደ ግራም ሳንል በፍጹም ደስታ የምንቀበለው ሐቅ ነው። እንዲያውም 'መንከር እግዚአብሔር በላዕ ቅዱሳኒሁ' ማለትም እግዚአብሔር በቅዱሳኑ ድንቅ ነው እንደተባለው ብቻውን የተአምራት ባለቤት የሆነው እግዚአብሔር በቅዱሳኑ አድሮ ባሕር ሲከፍል፣ ወንዝ ሲያሻግር፣ የኢያሪኮን ግንብ ሲያፈርስ፣ በቅዱሳኑ ልብስና ጥላ ድውይ ሲፈውስ አይተናል፣ አንብበናል።

ይህንማ ወንጌል ያነበብነው እኛ በሚገባ እናምናለን። ያልተዋጠልን እንደ ክህደትም የቆጠርነው መርቆሬዎስ ለእኛ ሲል በመስቀል ተሰቀለ፣ ፍጥረታትንም ፈጠረ፣ ድንግል ማርያም ታላላቅ ብርሃናትን (ፀሐይ፣ ጨረቃ ከዋክብትን) ፈጠረች የሚለውና የተክልዬ ተትማጥ ከክርስቶስ ደም ጋር እኩል ተቆጥሮ አዳኝና ቤዛ መሆኑ

ነው። ይህ ገድል ሆነና ‘ገድል ያወጣል ከገደል’ ተባለ። እንዲህ አይነቱ ገድል ይከታል (ይጥላል) ገደል ብንለው ሐቅ ነው።

የመጀመሪያዎቹ ሐዋርያት በኋላም ሐዋርያውያን አበው ቀጥሎም እስከ ዘመናችን ያሉትና የተነሡት ሊቃውንት እየተቃወሙ ያለፉት እንዲህ አይነቱን የክህደትና የኑፋቄ ትምህርት እንጂ ጤናማውን ነገረ ቅዱሳንና ገድለ ቅዱሳን አይደለም። እኛም የምንቀበለውና የምንሰብከውም ገድል ድርሳንና ተአምር አለን ይህም የሐዋርያት፣ የነቢያት፣ የሰማዕታትና የጸድቃን ሲሆን ወንጌል እንደሚል መላ ሕይወታቸውን ለተከበረው ጌታ ሲሉ በክፉው ዓለም መከራን ተቀበሉ ራሳቸውንም አሳልፈው ሰጡ ። በቅዱስ መጽሐፍ የተመሠከረላቸውና ከወንጌል በኋላ ደጋግ አበው ምሥክርነታቸውን ጽፈው ያስቀመጡላቸውን ቅዱሳን ነው። ክርስቲያን ሊያጤነው የሚገባው ነገር ቢኖር በሃይማኖቱ በኩል የሚመጣውን እንግዳና ባዕድ ነገር ነው።

ሐዋርያው ‘በሃይማኖት ብትኖሩ ራሳችሁን መርምሩ’ ሲል ማስጠንቀቂያውን አስቀምጧል። በሃይማኖት የሚኖር ሰው ራሱንና ሃይማኖቱን መመርመርና ከብክለትም ማጽዳት አለበት። እምነቱ ሙሉ በሙሉ ጤናማ ካልሆነ ደግሞ እውነት ወደ ሆነው ዘወር ሊል ይገባዋል። እምነት ሁሉ እውነት አይደለምና። ሐዋርያው እንደተናገረው በዓለም አንድ እግዚአብሔርና አንድ ሃይማኖት ብቻ አሉ፤ ከነዚህ የወጣ ከክፉው መሆኑን ሁል ጊዜ ሊያስብበት ይገባል።

እኛ ሰብከታችንና ትምህርታችን የተበከለና ኑፋቄ የተሞላበት ሆኖ እንደ አርዮስ እንደ ንስጥሮስ፣ መቅዶንዮስና ማኒ የምንቆጠር ሰዎች አይደለንም። ይልቅስ እውነተኛውንና ቀጥተኛውን አርቶዶክስ ተዋሕዶ እምነታችንን ከብክለትና ኑፋቄ በሌለበት እንደበት የምናቀርብ

ደቀ መዛሙርት ነን። ኑሮአችንን ዕለት ዕለት በእግዚአብሔር ቃል እንመረምራለን፤ እንጸልያለን፤ እናገለግላለን።

የቤተ-ክርስቲያን መሪዎች ጳጳሳት ይህን ጉዳይ ከእኛ ከልጆች ይልቅ በሰፊው ሊያጤኑት በተገባ ነበር። እድሉ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ለእነሱ ነው። ይህ ዕድል ለእኛ ከተሰጠን ግን እንደ ልጅ አንናገርም፤ እንደ ልጅም አንቆጥርም፤ እንደ ልጅም አናሰብም፤ ከእንግዲህ የልጅነትን ጠባይ እንሸራለን።

ቀድሞ አጉል ትሕትና ተጠናውቶን ዝም በሉ ስንባል ዝም አልን፤ አትዘምሩ ስንባልም ዝም አልን፤ ውጡ ስንባልም ወጣን፤ ተሰደድን፤ በእርግጥ እንደ ሥጋ ፈቃድ የተወለደው እንደ መንፈስ ፈቃድ የተወለደውን ሊስቅበትና ሊያሳድደው ግድ ነበር። ይሁን እንጂ ይህ የባሪያይቱ ልጅ ከልጄ ጋር አይወርስምና ከገረዲቱ/ከእናቱ/ ጋር አባርልኝ ተብሎ ሊሰደድ የሚገባው አሳዳጁ ነበር። እንደ አብርሃም ያለ ውስጠኛው ዓይኑ የተከፈተለት አባት አጣንና የውርስ ባለቤትነት ያለውና ሕጋዊ ልጅነት ያለው የተስፋ ቃልም የፀናለጎ ሊሰደድ ተገባው።

በዚህም አናዝንም፤ አንቆስልም፤ አንደማም ይህ አስቀድሞ በአባቶቻችን በነቢያት የነበረና ያለ ስለሆነ ደስ ይለናል። ነገር ግን እስከሞት ድረስ እንድንደርስና እንድናገለግል የወንጌላችን ቁልፍ ኪዳን ነውና በተሰደድንበት አንለምድም፤ ኑሮአችንም አይደለም፤ መድረኩን ለተቆጣጠረው እንግዳና ባዕድ ትምህርት ለጊዜው ከመድረኩ ብንገለልም ከምኩራቡ በስተጀርባ እንደነበረው የክርስቶስና የደቀ መዛሙርቱ አገልገሎት እንዲሁ እናደርጋለን።

እንቅስቃሴያችን የተቀጠቀጠ ሽንብቅን እስከማይሰብርና የጧፍ ኩስታሪንም እስከማያጠፋ ድረስ ለምዕመናን በብርቱ እንጠነቀቃለን።

እድሜ አግኝቶ ለደረሰበትና ለተመለከተው ክርስቲያን የምንናገረው ቢኖር ለእሥራኤል የተሰጠውን ተስፋ ስምያን አይቶ 'አሰናብተኝ' እንዳለ ሁሉ ወንጌል መላ ኢትዮጵያን ሲቆጣጠራት የተመለከቱ ሁሉ ይህን ቃል እንደሚደግሙ ጥርጥር የለንም።

ትናንት በቅጠል በውኃ ሊያጠፉት የነበረው ወንጌል ዛሬ ነቢዩ ዳንኤል የተረጉመው ብልጣሮር ያየው ራእይ ትንሽ ድንጋይ ትልቁን ምስል ፈጭታ ራሷ ደግሞ ምድርን ስትሸፍን በቦታው ላይም ትልቅ የልዑል መንግሥት ስትሆን እንደታየው ሁሉ እንዲሁ ይሆናል። ሕልም አላሚና ባለራዕይ ባንሆንም ይህ ግን እንደማይቀር ደፍረን እንናገራለን። ለዚህ ሁሉ ነውጥ ቤተ-ክርስቲያኒቱን የዳረጋት አንድ ነገር ነው። ሕጻኑ ኢየሱስ በቤተ-ልሔም በበረት ግርግም በሰላም ተኝቶ ሳለ ኢየሩሳሌምና ንጉሥ ሄሮድስ ግን ከመኳንንቱ ጋር ተረብሷል ዛሬም ሕጻኑ አገልገሎታችን በእቅፋችን ተቀምጦ ምድሪቱ ስትናጥና ስትታመስ እንመለከታለን።

የልዑል ሐሳብ ይከናወን ዘንድ ግን ሕጻኑ ከእናቱ ጋር ሄሮድስ እስኪሞት ድረስ በስደት ሊቆይ ግድ ነበር። ይህም የተሐድሶ አገልግሎት እጣው ይህ ነው። ሄሮድስ (ከሣሽ) ድርጅት እስኪሞት ከመድረኩ በአፍኦ ሊሆን ግድ ነው። እርግጥ ነው ቤተክርስቲያናችን ክርስቶስን ከወንጌሉ ጋር ከቤተ-ክርስቲያኒቱ ካስወጡት ይዘውት ከተሰደዱት ልጆቹ ጋር በደጅ እንዳለና ይኸው ድርጅት እስኪሞት በስደት ሊቆይ ይገባዋል።

ምንም እንኳን በሄሮድስ ፋንታ ልጁ አርኬላዎስ እንደነገሠ በታወቀ ጊዜ ሕጻኑ በናዝሬት እንዲያድግ ቢገደድም የእግዚአብሔር ጊዜ ሲደርስ ግን ሥራው በግልጥ ይከናወናል። ይህም አገልግሎት እንዲሁ ነው። ሰይጣን ለመንግሥቱ ክብርና ዕድሜ ሲል አለቅነትን

የሰጣቸው አቀንቃኞች እስኪሰበሩ አገልግሎቱ ከናዝሬት (ከደጅ) ሊቆይ ይገባዋል። የሰይጣን ወድቀት ሲፈጸምና የእግዚአብሔር ጊዜ ሲገለጥ ሊያሰስ በፈለገ ዮርዳኖስ 'የምወደው ልጄ ይህ ነው እርሱን ስሙት' ተብሎ ከታወጀ በኋላ ሥራውን በግልጥ እንደጀመረ ሁሉ እኛም እስከ ጊዜው ባለንበት እንቆያለን። በጊዜው ግን ማንም የማይገታው የወንጌል ስርጭት ይደረጋል። ክፉዎችም እናንተ የእፋኝት ልጆች ወዮላችሁ ይባላሉ።

ክፉዎች ከዚህ ይደርሳሉ ብለን አልጠበቅንም ነበር ። ዘመናቸውንም ሁሉ እንዲህ በተበከለ አመለካከት ይጨርሱታል ብለን አልተገነዘብንም ነበር ። በእርግጥ የሰዎች አለማስተዋል ብቻ ቢሆን ኖሮ ይህን ያህል ጥፋት በቤተ-ክርስቲያናችን ላይ ባልደረሰ ነበር። ነገር ግን ክፉ ሰይጣን የበጉ ጠላት (ጸላጼ ሠናይ) ሰዎች ሁሉ እንዲቀበሉት የተገባውንና ወደ ሕይወት መንገድ የሚያደርሰውን ቅዱስ ወንጌል እንዳያዩ ልቦናቸውን እንዳጨለመው በእርግጥ ልንገነዘበው ይገባል ።

አርቶዶክሳውያን ወገኖቼ ሆይ ቤተ-ክርስቲያናችን ቅድመ መሠረቷ ወንጌል እንደሆነ ከክርስቶስ በስተቀርም ሌላ ባዕድ ነገር እንዳልተሰበከባት የቅዱስ አትናቴዎስና የከሣቴ-ብርሃን ሰማ ትምህርት ምሥክራችን ነው ። ቤተ-ክርስቲያን በሐዋርያት ዘመን ማንና ምን እንደነበረች ቅዱስ መጽሐፍ በግልጥ ያስረዳል ። ይሁን እንጂ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከዚህ እሳቤ የወጣችና ከክርስቶስና ከሐዋርያትም ትምህርት ያፈለገጠች እንደሆነች እንመለከታለን ። ውድ አርቶዶክሳውያን ወገኖቼ ታዲያ ቤተ-ክርስቲያን የምትባለው ማን ናት ? ምንድን ናት ? ለምትሉ ሁሉ ቤተ-ክርስቲያን የሚከተለውን ትመስላለች ።

የቤተ-ክርስቲያን ታሪክ (1-325)

ቤተ-ክርስቲያን ስንል ምን ማለታችን ነው ?

እንደ ቤተ-ክርስቲያናችን ትምህርት 'ቤተ-ክርስቲያን' የሚለው ቃል ሦስት ዓይነት መንፈሳዊ ትርጉም እንዳለው ይታወቃል።

1. በዓለመ መላእክት የምትገኘው የማትታየዋ ሰማያዊትና መንፈሳዊት የሆነች የጾድቃን ጉባዔ (ማኅበር) ናት። ይህችም በዓ ፀደ ነፍስ ያለችና በበጉ ፊት ቅኔንና ውዳሴን ያለማቋረጥ ለክርስቶስ የምታቀርብ ናት። ከእንግዲህ በእርሷ ዘንድ ሞት የለም፤ ጨለማም አይኖርም በጉ ራሱ ያበራላቸዋልና (ራእይ 21:1-4፣ 22:1-5)።

ሐዋርያውም 'ነገር ግን ወደ ጽዮን ተራራና ወደ ሕያው እግዚአብሔር ከተማ ደርሳችኋል ወደ ሰማያዊቱም ኢየሩሳሌም በደስታም ወደ ተሰበሰቡት ወደ አእላፋት መላእክት በሰማያትም ወደ ተጻፉ ወደ በኩራት ማኅበር የሁሉም ዳኛ ወደ ሚሆን ወደ እግዚአብሔር ፍጹማንም ወደ ሆኑት ወደ ጾድቃን መንፈሶች የአዲስም ኪዳን መካከለኛ ወደ ሚሆን ወደ ኢየሱስ ከእቤልም ደም ይልቅ የሚሻለውን ወደሚናገር ወደ መርጨት ደም ደርሳችኋል' እያለ የተረከላቸው እነዚህ ሁሉ አንዲት ሰማያዊት፣ መንፈሳዊትና ቅድስት ጉባዔ የሆነች ቤተ-ክርስቲያን ናት ትባላለች / (ዕብ. 12፥22-24)።

2. በዓፀደ ሥጋ ያለች ሆና ራሷን ከዚህ ዓለም ያገለለችና የለየች በክርስቶስ ደም ተቀድሳ በዓለም ለዓለም እንደብርሃን የምትታይ ናት። ይህችም የክርስቲያኖች ሰብሰባ (ጉባኤ ዘሐዋርያት)

ሐዋርያት የሰበሰቧት፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም የተጠራቀመች ጥርቅም፣ በቦታ ሳይሆን በመንፈስ ኅብረት ያላት በተመሳሳይ ሕይወት ያለችና የምትኖር ናት። በኢትዮጵያ ያለች ቤተ-ክርስቲያንና (ማለትም) የክርስቲያኖች ጉባዔና በግብጽ ያለች የክርስቲያኖች ኅብረት በአንድ በክርስቶስ ስም እስከተሰበሰቡ ድረስ እንዲት ቤተ-ክርስቲያን ይባላሉ።

3. አንድ ያደረጋቸውም የመንፈስ ኅብረት ስላላቸው እንጂ ሌላ ምክንያት የለውም። በአንድ አዳራሽ ውስጥ ከተሰበሰቡት ክርስቲያኖች መካከል ግማሾቹ በኢየሱስ ስም ቢሰበሰቡ ከፈሉቹ ደግሞ በመሐመድ ስም ቢሰበሰቡ በአንድ አዳራሽ መስብሰባቸው ብቻ እንዲት ቤተ-ክርስቲያን አያስብላቸውም። ስለዚህም ቤተክርስቲያን ማለት ጋራና ተራራ የማይከለክላት፣ በሁሉ ቦታ ያለች፣ ከሁሉ በላይ የሆነች በክርስቶስ ስም የተጠራች ማለት ነው።

318ቱ ሊቃውንትም በሃይማኖት መግለጫቸው “ወነአምን በአሐቲ ቅድስት ቤተ-ክርስቲያን እንተ ላዕለ ኩሉ ጉባዔ ዘሐዋርያት” ማለትም “ከሁሉ በላይ በሆነች ሐዋርያት በሰበሰቧት በአንዲት ቅድስት ቤተ-ክርስቲያን (ማኅበረ ምዕመናን) እናምናለን” ብለዋል። (ጸሎተ ሃይማኖት)።

4. ምዕመናን ለጸሎት፣ ለትምህርት፣ ለቅዱስ ቁርባን፣ ለመጠያየቅ፣ ያገለግላቸው ዘንድ የሚሰበሰቡበት ሕንጻ፣ ቤት፣ አዳራሽ፣ ድንኳን ነው። ይህም ምዕመናን እርስ በእርስ እንዲተዋወቁ፣ እንዲቀራረቡ፣ እንዲረዳዱ ያግዛል። ስለዚህም ሕንጻ ቤተ-ክርስቲያን የግድ ለክርስቲያኖች ያስፈልጋቸዋል። ሕንጻ ቤተ-

ክርስቲያን የተጀመረው ከ325 ዓመተ ምህረት በኋላ ቅዱስ ቁስጦንጢኖስ መፍቀሬ ሃይማኖት ለክርስቲያኖች ነጻነትን ካወጀላቸው በኋላ ነው። ከዚያ በፊት ግን ክርስቲያኖች በእስጢፋኖስ ሞት ምክንያት በየሀገሩ ተሰደው በዋሻው ሁሉ ተደብቀው ነጻነታቸውን አጥተው በመከራ ይኖሩ ነበር። አምልኪቸውም በየቤቱ፣ በየዋሻው ነበር እንጂ በአደባባይ አልተፈቀደላቸውም ነበር።

ቁስጦንጢኖስ ግን 'አብያተ ጣዖታት ይትዓፀዋ አብያተ ክርስቲያናት ይትረጋዋ ማለትም የጣዖት አምልኮ ይዘጋ የክርስቲያኖች አምልኮ ይከፈት' ሲል አወጀ። ከዚህ በኋላ ክርስቲያኖች ከየዋሻው ከየጉድጓዱ ከተደበቁበት ወጡ፣ ትምህርት ማስተማር፣ ወንጌል መስበክ ጀመሩ፣ አማኞች እንደ አሸን ፈሉ። አሁን በየቤቱ ሁለት ሦስት ሆኖ መሰባሰብ አልተቻለም 'ፀበበን ማኅደር ንዑ ንግዝም ዕፀ ወንሕንጽ ካልዓ ማኅደረ' ቤት ጠበበን ኑ እንጩት እንቁረጥ ሌላ ቤትም እንሥራ እንደተባለው መሰባሰቢያው ቤት በጠበባቸው ጊዜ በንጉሡ መልካም ፈቃድ በፈለጉት ቦታ ሁሉ ማምለኪያ ቤት ሕንጻ ቤተ-ክርስቲያን መሥራት ጀመሩ።

በዚህም መሠረት በተናጠል ይሰጥ የነበረው የቤት ለቤት የወንጌል አገልግሎት ለሁሉም እንዲያገለግል ተብሎ በተሠራው ሕንጻ ብቻ ተጠቃለለ፣ ቅዱስ ቁርባንም ሥርዓት ተሠርቶለት ደንብ ተደንብቶለት የተጣላም ይቅር ተባብሎ አብሮ ጸልዮ መካፈል ተጀመረ። ከበፊቱ ይልቅም የክርስቲያኖች አንድነት ተጠናክረ። ይህ አንድነት ጥንካሬንና ዕድገትን ፍቅርንም ስለሚያመጣ ራሱ ቅሉ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም 'እንግዲህ መባህን በመሠዊያው ላይ ብታቀርብ በዚያም ወንድምህ አንዳች በአንተ ላይ እንዳለው ብታሰብ በዚያ በመሠዊያው ፊት መባሕን ትተህ ሂድ አስቀድመህም

ከወንድምህ ጋር ታረቅ በኋላም መጥተህ መባህን አቅርብ ብሎ ነበርና ለቅዱስ ቁርባን በሚሰበሰቡበት ወቅት ይቅር ለሚባሉበት ሥርዓት እጅግ አመቺ ነበር። (ማቴ. 5+23)።

ቤተ-ክርስቲያን የሚለው ቃል

በቅዱስ መጽሐፍ ሲገለጥ የሚሰጠው ትርጉም

ቤተ-ክርስቲያን የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በብዙ ቦታ ተገልጦ ይገኛል። አገላለጡ ግን ዛሬ እኛ እንደምንጠቀመው አይነት አገላለጥ አይደለም። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ሆነ ሐዋርያት ከሕንጻ ጋር በተያያዘ አገላለጥ አልተጠቀሙም። ዓውደ ምንባቡን የማያገናዝቡ ግልብ ሰባኪዎች እንዳሻቸው እያገላበጡ ቢያስተምሩትም ነገር ግን ከነሡ ፈጽሞ የራቀ ነው። እንደነዚህ አይነት ለፍላጊዎች እውነቱን ማወቅ ስለማይፈልጉና የያዙት ስሕተት ሁልጊዜ እውነት መስሎ ስለሚታያቸው ወደ ክርስቶስ ቤተ-ክርስቲያን አይጠጉም። ስለ ቤተ-ክርስቲያን ጌታችን ሲናገር እንዲህ አለ 'እኔም እልሃለሁ አንተ ዴጥሮስ ነህ በዚችም ዓለት ላይ ቤተ-ክርስቲያን እሠራለሁ የገሃነም ደጀችም አይችሏትም' (ማቴ. 16+18) ።

ይህን ኃይለ ቃል የተናገረበት ዐቢይ ነጥብ የሄሮድስ ልጅ የፊልጶስ ግዛት በነበረችው በቂሣርያ ከተማ ርዕሰ ሐዋርያት ዴጥሮስ 'አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ' በማለት የሰጠውን መልስ ተከትሎ ነው ቅዱስ ዴጥሮስ ከሃይማኖት ትምህርት ቤት ገብቶ የተማረው ነገር አልነበረም የተጠራውም ከዓሣ አጥማጅነት ነበር። ይህን የሚያውቅለት ጌታችንም 'የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ በሰማያት ያለው አባቴ እንጂ ሥጋና ደም ይህን አልገለጠልህምና ብዑስ ነህ' ብሎታል (ማቴ. 16+17)።

ቅዱስ ኢፕሮስ የክርስቶስን አምላክነት በዚህ ዓይነት በመናገሩ የክርስቶስ ቤተ-ክርስቲያን በኢፕሮስ ሕይወት ላይ ተመሠረተች፤ መሠረት የሆነው ክርስቶስ (ኤፌ. 2+20) በኢፕሮስ ማንነት ላይ ተቀመጠ የመሠረት ድንጋይ ተጣለ። በኢፕሮስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ በውስጡ ተመሠረተለት በስብከቱም ክብርትና ያለነቀፋ የሆነችው በክርስቶስ ደም ከነገድ፣ ከቋንቋ፣ ከወገን፣ ከሕዝብ የተዋጀችው አንዲት ጉባኤ ሆነች ከምሥራቅም ከምዕራብም ከሰሜንም ከደቡብም በያሉበት በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ስም ቢሰበሰቡ ኅብረታቸውን የቦታው ርቀት አይወሰነውም። አንዲት ቤተ-ክርስቲያን ይባላሉ እንጂ።

በማቴዎስ 16+18 ላይ ጌታችን የተናገረውን ቃል ለሕንጻ ቤተክርስቲያን እንደሆነ አድርገው የሚሰበኩ አሉ። በመሠረቱ ግን እነዚህ ሰዎች ግድ የለሾችና ጠማማ ልብ ያላቸው ክፉዎች ሰዎች ናቸው። “አንተ ዓለት ነህ በዚህችም ዓለት ላይ ቤተ-ክርስቲያኔን እሠራለሁ” ሲል በኢፕሮስ አናት (ጭንቅላት) ላይ የድንጋይ ካብ ሊክብ መስሏቸው እንደሆነ በእጅጉ ተሳስተዋል። ጌታችን እየተናገረ ያለው በአንተ ስብከት፣ በአንተ ምሥክርነት ምዕመናንን እጠራለሁ፣ እሰበሰባለሁ ማለቱ እንጂ በሰውየው አናት ላይ ድንጋይና እንጨት ሊያቆም አይደለም።

ይህ ምሥጢር የገባቸው አባቶቻችን “ወነአምን በእሐቲ ቅድስት ቤተ-ክርስቲያን እንተ ላዕለ ኩሉ ጉባኤ ዘሐዋርያት” ትርጉሙም “አንዲት ቅድስት ከሁሉ በላይ በሆነች ሐዋርያት በሰበሰቧት ቤተ-ክርስቲያን እናምናለን” ብለው ደገኛውን ትምህርት አስተላልፈውልናል። አሁን አሁን ደግሞ የእኛ ደናቂርት ሲራቀቁ “ጉባኤ ዘሐዋርያት” ማለት “ሐዋርያት የሰበሰቧት” የሚለውን ቃል ለሕንጻው እንዲያመቻቸው “ሐዋርያት በሠሯት” ብለው ዘይቤ ጥሰው፣ አፈንጋጭ ትርጉም ሰጥተው

አስቀምጠውልናል። እኛ ከተናገርን ማን ይቃወመናል አይነት ሆኖ እን እንደ ልቡ ወደ ስሕተት ትምህርት እየገቡ ነው። እንዲህ ነው ብለው ቢነገሯቸው እንኳ “እኛ እንዲህ አንልም” በሚል ፈሊጥ እየተቃወሙን ይኖራሉ። ሆኖም በዚህ ክፍል የተጠቀሰውንም ሆነ በሌላ ቦታ ያሉትን ነጥቦች በጥልቀት አይቶ ከስሕተት ማምለጥ ብልህነት ነው።

በዚህ ክፍል ላይ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “ቤተ-ክርስቲያኔን” በማለት የራሱ፣ ገንዘቡ አድርጎ ሲጠራት እንመለከታለን። በእርግጥም በደሙ የዋጁት፣ የተቤገፋት እርሱ ብቻውን ስለሆነ “የኔ” ሊላት ይገባዋል። ሕንጻው ከሆነ ግን ሁላችንም ገንዘብ አዋጥተን የሠራን ሁሉ የኔ ልንለው ይገባል ጌታችን ግን ከሕንጻው ጋር ምንም ኅብረት የለውም እርሱ የእኛን ቤተ-ክርስቲያንነት የእኛን ቤተ መቅደስነት ብቻ ይፈልጋል። እርሱ ባለቤቱም “... የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል አባቴም ይወደዋል ወደ እርሱም እንመጣለን በእርሱም ዘንድ መኖሪያ እናደርጋለን” (ዮሐ. 14+23) ብሏል።

ለማይና ምድር የማይወስኑት እርሱ የእኛን ትንሿን ሰውነት ቤተመቅደስ፣ ቤተ-ክርስቲያን፣ መኖሪያ ለማድረግ የመረጠው እርሱ በሠራው ቤት ለመኖር ቢፈልግም እኛ ግን ከእኛ ውስጥ ውጣና እኛ ከሠራንልህ ቤት፣ ሕንጻ ውስጥ ግባና ኑር በማለት ከውስጣችን አባረርነው። እርሱ ገማችሁኝ፣ ከረፋችሁኝ፣ ሸተታችሁኝ፣ አላለም። ድካማችንን ያውቃልና በደሙ አንጽቶ የተበላሸውን ሕይወታችንን አድሶ አስወቦ ለመኖሪያነት ከመረጠው እንከለክለው ዘንድ እኛ ማን ነን? ለሕንጻማ ሰሎሞንስ በታሪክ ውስጥ ታይቶ የማይታወቀውን ቤተ-መቅደስ ሠርቶለት አልነበረምን? (1ነገ. 6+1-38)።

እርግጥ ነው ቤተ-ክርስቲያን (ሕንጻው) ለእኛ ለኅብረታችን እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው ግን የክርስቶስ መኖሪያና ማደሪያ እንደሆነ

ማሰቡ ደካማነት ነው። ወደ ቤተ-ክርስቲያን (ሕንጻው) እየሄድን የምንጸልየው እግዚአብሔር ከዚያ እንዳለ ቆጥረን ሳይሆን ለጸጥታ፣ ለመረጋጋት፣ ተራ ነገር ላለመስማት፣ በተሰበሰበ ልብ ጸሎትና ምሥጋና ለማቅረብ ብቻ ነው። መጀመሪያም ቢሆን እንዲሠራ የተወሰነበት ዓላማ እግዚአብሔርን ከዚያ ውስጥ ለማስቀመጥ ሳይሆን ለጸሎትና ለቅዱስ ቄርባን ለመሳሰሉት ነው። ከዚህ ያለፈ ልዩ ትርጉም መስጠቱ ከጌታችን ትምህርት መውጣት ነው።

እንዲህ ከሆነ ክርስቶስ 'ቤተ ክርስቲያኔ' ብሎ የጠራትን የክርስቶስን ቤተ ክርስቲያን ከሕንጻ ጋር ሳናጣብቅ ማኅበረ ምዕመናን፣ ሐዋርያት የሰበሰቧት እንደሆነች አድርገን ብንቀበላት ይመረጣል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በሐዋርያት ሥራ 20+28 ላይ 'በገዛ ደሙ የዋጁትን የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን ትጠብቋት ዘንድ...' በማለት የቤተ ክርስቲያን ባለቤት እግዚአብሔር መሆኑን በአጽንኦት ገልጧል። በዚህ ጥቅስ እንደ ምንረዳው በደሙ የተዋጀት ለማኞች (ክርስቲያኖች) እንጂ ሕንጻው እንዳልሆነ በግልጽ እንመለከታለን። ክርስቶስ ለድንጋዩና ለእንጨቱ (እኛ ለገነባነው ቤት) ደሙን አፍሰሷል ካልን የመጨረሻው የክህደት ደረጃ ላይ እንደሆነ መረዳት አለብን። በተጨማሪም ይኸው ሐዋርያ (1ቆሮ. 1+2፣ 2ቆሮ. 1፣2) ላይ የእግዚአብሔር ቤተ-ክርስቲያን ሲል ተናግሯል።

ከዚህ ሁሉ በላይም ለስም አጠራሩ ክብር ይገባውና ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለይቅርታ ሲያስተምር 'ወንድምህ ቢበድልህ ሄደህ አንተና እርሱ ብቻችሁን ሆናችሁ ውቀሰው' ሲል የመጀመሪያውን ይቅርታ በዚህ እንድናልፈው ተናግሯል። ይህን ምክር ሳይሰማ እንደገና ቢበድለንም ከራሳችን ጋር ሁለት ወይም ሦስት ሰዎችን ጨምረን እንድንመክረው ቢሰማን ገንዘብ እንድናደርገው አስተምሯል። እኒህን ሽማግሌዎች ባይሰማ ግን 'ለቤተ-ክርስቲያን

ንገራት ቤተ-ክርስቲያንንም ባይሰማት እንደ አረመኔና እንደቀራጭ ይሁንልህ” በማለት አስተምሯል (ማቴ. 18+15-20)።

ልብ እንበል “ለቤተ-ክርስቲያን ንገራት” ሲል ብዙ ሰዎች ለሕንጻው እየመሰላቸው ከፊት ለፊታቸው አሊያም ጸሎት ሰሟ ፈጣን ታቦት ነው ወደሚሉት ሄደው በሕንጻው ቀዳዳ ሁሉ ክርና ሣር ሲቀረቅሩ፣ ሲወትፉ ይታያሉ “አንተ ታቦት እንዲህና እንዲያ ካላደረግህልኝ ኩብት ታጥነሃል” እያሉ ኢክርስቲያናዊ ጸሎትና ልመና ያቀርባሉ። ይህ ግን ፈጽሞ ስሕተት ነው።

ጌታችን ያስተማረን ሰዎች ደጋግመው ከበደሉን ይቅርታንም የማያውቋት ከሆነ ለማኅበረ ምዕመናን ተነግሮ እነሱን ባይሰማቸው ከማኅበረ ምዕመናን ተለይቶ እንደአረመኔ እንዲቆጠር እንጂ ከሕንጻው ጋር የተገናኘ ትምህርት አላስተላለፈም። ብዙ ሰዎች የሚደናገሩት “ቤተ-ክርስቲያን” በሚለው ቃል ነው። ቃሉ “የክርስቲያን ቤት” ማለት ነው። ይህም በሰዎቻቸው አገባብ ሲተረጉም ነው። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጉም ሲሰጠው ግን “ቤተ ዳዊት” የዳዊት ወገን “ቤተ እሥራኤል” የእሥራኤል ወገን “ቤተ ኦሮን” የኦሮን ወገን “ቤተ ሌዊ” የሌዊ ወገን እንደሚባለው ሁሉ ቤተ-ክርስቲያን ማለትም የክርስቲያን ወገን ማለት ነው። አንድ ሰው ወደ ክርስትና ሲገባ የክርስቲያን ወገን ሆነ ለማለት ቤተ-ክርስቲያን ይባላል።

ይህ ዋናው ትርጉም ቢሆንም የእያንዳንዳችን የክርስቲያናችን ቤትም “ይህ ቤት የክርስቲያን ቤት ነው” ለማለት በግፅዝ “ቤተ-ክርስቲያን” ይባላል። ባለቤቱ ክርስቲያን ከሆነ ቤቱ ቤተ-ክርስቲያን ይባላል። የእስላም ቤት ቢሆን ቤተ-አማሌቅ (ቤተ-እስላም) ይባላል። የክርስቲያናችን ቤተ-ክርስቲያን በሆነ

እጋጣሚ ቢለቀቅና መስሊሞች ቢወርሱት (ቢገቡበት) ቤተ-ክርስቲያን መሆኑ ቀርቶ ቤተ እስላም ይባላል።

መስጊድም ክርስቲያኖች ከገቡበት መስጊድነቱ ቀርቶ ቤተ-ክርስቲያን ይባላል። ምንጊዜም ቢሆን ክርስቲያኖች የገቡበት ሁሉ ቤተ-ክርስቲያን ተብሎ ይጠራል። ይህም የክርስቲያኖች ቤት ለማለት ባለቤትነትን ለመግለጥ የተሰጠ ሰዋስዋዊ ስያሜ እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጉም የለውም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለሮማውያን ክርስቲያኖች በጻፈው የመልእክቱ መደምደሚያ ላይ “በቤታቸውም ላለች ቤተ-ክርስቲያን ሰላምታ አቅርቡልኝ” ብሏል (ሮሜ 16፥1-5)።

ይህ ጥቅስ ደግሞ የበለጠ ግልጽ ያደርጋልናል “በቤታቸውም ላለች ቤተ-ክርስቲያን” ሲል በግለሰቡ መኖሪያ ቤት ውስጥ ሕንጻ ቤተ-ክርስቲያን እንደማይገነባ ጤናማ አእምሮ ያለው ክርስቲያን በቀላሉ ይረዳዋል። ይልቁንም ይህ ጥቅስ በአማኙ (በክርስቲያኑ) ቤት ውስጥ የተሰበሰቡትን ክርስቲያኖች ሐዋርያው ሰላምታ እየሰጠ እንደሆነ በማያሻማ ሁኔታ ያስተምራል። ሐዋርያው በመልእክቱ መቋሜ በምዕራፍ 16 የተጠቀመው ይህ ጥቅስ በቤታቸው ውስጥ ለተሠራው ሕንጻ ቤተ-ክርስቲያን ሰላምታ አቅርቡልኝ እያለ እንዳልተናገረ ያስረዳል። ሐዋርያው በቤታቸው ውስጥ ለተሰበሰቡት የክርስቲያን ወገኖች ሁሉ ሰላምታ አቅርቡልኝ ማለቱ እንደሆነ ዓውደ ምንባቡ ያስረዳናል፤ ያስተምረናልም።

ቤተ-ክርስቲያን ማለት የክርስቲያኖች ኅብረት ማለት ከሆነ ምን ሆነች? ምንስ አላለፈች?

የመጀመሪያዋ ቤተ-ክርስቲያን ክርስቶስ ከዋለበት እየዋለች፤ ካደረበት እያደረች ምሥጢር እያደላደለች ታምራቱን ምልክቱን በዓይኑ እያየች እስከ ርደተ መንፈስ ቅዱስ ቆየች። ጌታችን ሥራውን ሁሉ ፈጽሞ ባረገ በ10ኛው ቀን እጽናኙ የተባለው መንፈስ ቅዱስ ተላከ። በቤተ-ክርስቲያን ላይም አደረ ሁሉም እንደተሰጣቸው በልዩ ልዩ ልሣኖች ይናገሩ ጀመር። ባስልዮስ የተባለ ሊቅ ሊጦን በተባለ ድርሰቱ “እንዘ ገቡዓን እሙንቱ ውስተ አሐዱ ቤት ወረደ ላዕሌሆሙ መንፈስ ቅዱስ ከመ ዘእሳት ወተናገሩ በነገረ ኩሉ በሐውርት” ማለትም “በአንድ ቤት ተሰብስበው ሳሉ እንደ እሳት ሆኖ መንፈስ ቅዱስ በላያቸው ወረደ፤ በየሀገሩ ሁሉ ቋንቋም ተናገሩ” ማለት ነው (ሊጦን ዘእሐድ) በማለት ተናግሯል።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከመሞቱ በፊት “ወብየ ብዙኃ ነገረ ዘእነግረክሙ ወባሕቱ ኢትክሉ ጸዊሮቶ ይእዜ ወመጺኦ ውእቱ መንፈስ ጽድቅ ይመርሐክሙ ኀበ ኩሉ ጽድቅ” ማለትም “የምነግራችሁ ገና ብዙ አለኝ ነገር ግን አሁን ልትሸከሙት አትችሉም፤ ግን እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል” (ዮሐ. 16፥12) ብሏቸው ነበር።

ቤተ-ክርስቲያንም የተመሠረተችው በርደተ መንፈስ ቅዱስ በበዓለ ሃምሳ ዕለት ነው ምክንያቱም ቅዱስ ዲፕሮስ በዚህ ዕለት ከሐዋርያት ጋር በአይሁድ በዓል በመገኘት ታላቅ የወንጌል ስብከት በመስበኩ 3,000 (ሦስት ሺህ) ሰዎች አምነው ወደ ሐዋርያት ተጨምረዋል።

ጌታችንም አንተ ዓለት ነህ በዚችም ዓለት ላይ ቤተክርስቲያኔን እሠራለሁ ብሎ ነበርና በዚህ ጊዜ ተፈጸመ። ለሐዋርያት የእርሱ መሔድና የመንፈስ ቅዱስ መምጣት እንደሚሻሻለው ነግሯቸው ነበር “እኔ ግን እውነት እነግራችኋለሁ እኔ እንድሄድ ይሻላችኋል እኔ ባልሄድ አጽናኙ ወደ እናንተ አይመጣም ብሏቸው ነበር (ዮሐ. 16፥7) እርሱ በመሄዱም በክርስቶስ መሠረትነት በዲጥሮስ ሰባኪነት የምትመሠረተውን ቤተ-ክርስቲያን ይሠራ ዘንድ መንፈስ ቅዱስ መጣ። ቤተ-ክርስቲያንም በአይሁድ አደባባይ ተገልጣ ክርስቶስን ሰበከች። ነፍሳትም ዕለት ዕለት ይጨመሩ ነበር። የመከሩ ጌታም ለመከሩ ሠራተኞችን እነሳውልን (ጳውሎስ) በርናባስን እነ አቂላንና ጳርስቅላን ጨመረ እነ ቲቶና ጢሞቴዎስም ተጨመሩ። በሰናፍጭ ፍሬ የተመሰለችው ወንጌል ከአንድ ከክርስቶስ ተነሥታ ምድርን ሁሉ ሸፈነች።

በዚህ ጊዜ ግን ፈተና አልደረሰባትም፤ አልተሰደደችም፤ አልተገደለችም ማለት አይደለም። እነ ያዕቆብን፤ እነ እስጢፋኖስን አጥታለች። በእስጢፋኖስ ሞትም ቤተ-ክርስቲያን ተሰደደች። ለወንጌል መስፋፋት ምክንያት እንድትሆን የእግዚአብሔር ጥበብ ነበረበት ብንልም በአንጻሩ ግን የአይሁድም ክፋት ነበረበት። በሀገራቸው ተወልደው ሀገር እንደሌላቸው፤ ዘመድ አዝማድ፤ ቤት ንብረት እያላቸው ሁሉ ነገር እንደሌላቸው ሁሉን እያጡ ዕለት ዕለት እየሞቱ ይኖሩ ነበር። የአጽናኙ አስፈላጊነትም ለዚህ ጊዜ ነበር። በመከራ፤ በሰደት፤ በጭንቀት ጊዜ ወገን መንግሥት በራቀ ጊዜ የግድ አጽናኙ ያስፈልጋል። የሙት ልጆች እንሆን ዘንድ ያልተወገ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስሙ የተመሰገነ ይሁን። “ኢየሐድገክሙ እጓለ ማውታ ትኩኑ” ብሏል።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ስብከቱ “ሲነቅፏችሁና ሲያሳድጁችሁ በእኔም ምክንያት ክፉውን ሁሉ በውሸት ሲናገሩባችሁ ብጹዓን ናችሁ፤ ዋጋችሁ በሰማያት ታላቅ ነውና ደስ ይበላችሁ ሐሜትም አድርጉ። ከእናንተ በፊት የነበሩትን ነቢያትን እንዲሁ አሳደዋቸዋልና።” ብሏል (ማቴ. 5፥11) እንዲሁም “ነገር ግን ወደ ሸንጉ አሳልፈው ይሰጧችኋል በምክራቦቻቸውም ይገርፏችኋልና ከሰዎች ተጠበቁ ለእነርሱና ለአሕዛብም ምሥክር እንዲሆን ስለእኔ ወደገዥዎች ወደ ነገሥታትም ትወሰዳላችሁ፤ አሳልፈውም ሲሰጧችሁ የምትናገሩት በዚያች ሰዓት ይሰጧችኋልና እንዴት ወይም ምን እንድትናገሩ አትጨነቁ... በሁሉም ስለስሜ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ በማለት አስቀድሞ በትንቢት እንደተናገረው ይህ ሁሉ በቤተ-ክርስቲያን መሪዎች ደረሰ ተፈጸመ። ሐዋርያት ሲደበደቡ አይሁድ ደስ ይላቸው ነበር፤ በሐዋርያት ሥራ 12፥1 ላይ “በዚያም ዘመን ንጉሡ ሄሮድስ መከራ ያጸናባቸው ዘንድ ከቤተ-ክርስቲያኑ በአንዳንዶቹ ላይ እጁን ጫነባቸው፤ የዮሐንስንም ወንድም ያዕቆብን በሰይፍ ገደለው አይሁድንም ደስ እንዳስኛቸው አይቶ ጨምሮ ጴጥሮስን ደግሞ አሠረው” ይላል።

በዚህ ዓይነት ቤተ-ክርስቲያን ወንጀል ሳትፈጽም በደል ሳይገኝባት ፍቅርን ክርስቶስን ብቻ ስለሰበከች ወደ መከራ ተጉተተች፤ ሌላውን የሃይማኖት ቡድን ለማስደሰት ሲሉ ቤተ-ክርስቲያንን አሰቃዩዋት። መዘበቻ በመሆንና በመገረፍ ከዚህም በላይ በእሥራትና በውኃ፤ ተፈተነ፤ በድንጋይ ተወግረው ሞቱ፤ ሁሉን እያጡ መከራን እየተቀበሉ፤ እየተጨነቁ፤ የበግና የፍየል ሌጦ ለብሰው ዞሩ፤ ዓለም አልተገባቸውምና በምድረ በዳና በተራራ፤ በዋሻና በምድር ጉድጓድ ተቅበዘበዙ ። ያኔ የተፈጸመው ይህ ታሪክ ዛሬም እንኳ በእውነተኛ ክርስቲያኖች ዘንድ ይፈጸምባቸዋል። ዛሬም በእግረ ንጊናቸው እየተሰደዱ እያለቀሱ ዘመናቸውን ይገፋሉ። በሦስተኛው ምዕተ ዓመት ላይ የነበሩ

ክርስቲያኖች በዓለም መከራ ስለበዛባቸው የኑሮ ምርጫ ያደረጉት በዋሻ መቀመጥን ነበር።

ስለዚህም ቤተ ዘመድ የሆነውን ሁሉ በመሰብሰብ በጭቃና በእፈር ላይ ጌታችን እንዲህ ተወለደ እንዲህ ተጠመቀ እንዲህ ተሰቀለ፤ እንዲህ ተነሣ፤ አረገ እያሉ በሥዕላዊ ፊደል ያስተምሩ ነበር። ዛሬ ዛሬ መልኩ እየተቀየረ ወደ አምልኮ ባዕድ ቢሄድም አነሣሱና አጀማመሩ ግን መጽሐፍ ቅዱስን ይወክላል፤ ይተካል፤ ለማስተማሪያ ያገለግላል፤ ለማስረጃ ይጠቅማል ተብሎ ነበር። ለመንፈሳዊ ትምህርት ይጠቅማል የተባለው ይህ የሥዕል ትምህርት አሁን አሁን መጽሐፍ ቅዱስን ባላገናዘቡ ሰዎች ዘንድ ስለገባ ይዘቱ አስቸጋሪና ውስብስብ እየሆነ መጥቷል ።

ጥቂት የማይባሉ መምህራንም ስለሥዕል፤ ስለቅርጻቸውና ስለሐውልት በቤተ-ክርስቲያን መኖሩ አግባብነት እንደሌለው እያወቁ “ብዙ እናውቃለን ብንናገር እናልቃለን” በሚል ፈሊጥ ሕዝብ ሲደናገር እየተመለከቱ በዝምታ ማለፋቸው ከተጠያቂነት አያድናቸውም። ስለሁሉም እግዚአብሔር አምላክ እውነተኛና ሕይወት በሆነው ወደ እርሱም በሚያደርሰው መንገድ ላይ እንድንመላለስ ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን ። ለነቢያት ለሐዋርያት የተሰጠ ሀብተ መንፈስ ቅዱስ ዛሬም ለእኛ ተሰጥቶን እውነትን ከሐሰት፤ ጽድቅን ከኃጢአት ለይተን እንድንይዝ ቤተ-ክርስቲያናችንንም ከሐሰተኞች መምህራን እንድንጠብቅ ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን ። አሜን ።

እስከዚህ ድረስ መከራውን ሁሉ ታግሣ በበረኃና በምድረ-በዳ ሌጦና ማቅ እየለበሰች ያን የከበረ የተጠራችበትን ክቡር ወንጌል ይዛ ቆይታለች ። ከዚህ በኋላ ደግሞ ምን እንደመለሰች ክፍል ሁለትን እንመልከት ፡-

የቤተ-ክርስቲያን የውድቀት ታሪክ

ክፍል ሁለት (325-560)

በዚህ በክፍል ሁለት በቤተ-ክርስቲያን ውስጥ የምንመለከታቸው ዓ በይትና አስደናቂ ክስተቶችን ነው ። ቤተ-ክርስቲያን በዓለማዊያን መንግሥታት ዘንድ ነጻነት ካገኘች በኋላ በራሷ ሰዎች መከፋፈልና መለያየት ገጥሟታል። የመጀመሪያው ልዩነት ሲፈጠር የነበረው ንጉሥ ቅዱስና ጸድቅ መፍቀሬ ሃይማኖት እያለች ራሷ ቤተ-ክርስቲያን የምታሞካሸው ቁስጠንጢኖስ ነው። ይህ ቁስጠንጢኖስ በትውልዱ ሮማዊ ሆኖ በአሕዛብ መካከል ያደገ እናቱ ግን ክርስትናን የተቀበለች አሕዛብ ነበረች ይባላል። በኋላ የእናቱን እምነት ክርስትናን ተቀብሎ እንደነገሠ ይተረክለታል። እንዲያውም ወቅቱ ክርስቲያኖች የሚታረዱበት ስለነበር ከመሞቱ በፊት የሚያጠምቅልኝ ካህን ስለማላገኝ ብላ ከሰውነቷ ደም በማፍሰስ ልጇን በደሟ እንዳጠመቀችው ይነገራል ።

ይሁን እንጂ ቁስጠንጢኖስ ከነገሠ በኋላ ክርስትናንና አሕዛብነትን አጣምሮ በመያዝ ከክርስቲያኖች ጋር እንደ ክርስቲያን እግዚአብሔርን ያመልካል፤ ከአሕዛብ ጋር ደግሞ እንደ አሕዛብ ቤተ ጣዖት እየተገኘ ለጣዖት ይሠዋ ነበር ይባላል። በሌላ በኩል ደግሞ በቤተ-ክርስቲያኖችን ውስጥ ያሉ ሊቃውንት ስለቁስጠንጢኖስ የተለየ አመለካከት አላቸው ምክንያታቸውንም ሲገልጡ “በዓለም ሳላችሁ መከራ አለባችሁ” የተባላቸውን ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስንም መስቀል መከራ ሞት ተሸክማ ዕለት ዕለት እየተገደለችና እየሞተች ልትኖር የተጠራችውን ቤተ-ክርስቲያን መስቀሉን ከትከሻዋ አውርዶ ያለክርስቶስ ከአሕዛብ ጋር ተመሳሰላ ዓለም ተመችቷትና ደልቷት እንድትኖር በማድረግ ለክርስትና ስንፍናን እምጥቷል ብለውታል ።

እንደገናም በወቅቱ ክርስትና እየሰፋና እያደገ ስለሄደ ብዙ አገሮችም ስለተቀበሉት ለመንግሥቱ መውደቅ ምክንያት እንዳይሆንበት ከክርስትናው ድጋፍ ለማግኘት ሲል ክርስትናን እንደተቀበለም ይተርኩበታል። ያም ሆነ ይህ ከእርሱ በፊት የነበረው የሮም ንጉሥ ዲዮቅልጥያኖስ “አብያተ ጣዖታት ይትረጋዋ አብያተ ክርስቲያናት ይትአፀዋ” ማለትም የጣዖታት ቤቶች ይከፈቱ የክርስቲያን ቤቶችም ይዘጉ በማለት አውጆ ነበርና ቁስጠንጢኖስ ግን አዋጁን በአዋጅ መልሶ “አብያተ- ክርስቲያናት ይትረጋዋ አብያተ ጣዖታት ይትአፀዋ” በማለት ወንጌል ያለመከልከል እንዲሰበክ ስላደረገ ለቤተ-ክርስቲያን ታላቅ ባለውለታ ነው በማለት ያደንቁታል፤ ያወድሱታል።

በዚህም ወቅት ቤተ-ክርስቲያን የአምልኮ ማዕከሏን ከአራት በመክፈል ስብከተ ወንጌሏን ማስፋፋት ጀምራ ነበር። ማዕከሏንም ስትመሠርት አንደኛና መጀመሪያ በማድረግ የመረጠችው መንበረ ጴጥሮስ ሮም ነበር ይህም ቦታ ርእሰ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ የተሠዋበትና አገልግሎት ያበረከተበት በመሆኑ ነው። ሁለተኛው ደግሞ መንበረ ዮሐንስ አንጾኪያ ነው። ይህም ቦታ የተመረጠበት ቅዱስ ዮሐንስ ራእዩን ያየበት አካባቢና ራእዩን የጻፈበት በመሆኑ ነው። ሦስተኛው ደግሞ መንበረ ቁስጥንጥንያ ነው ይህም ቦታ የተመረጠበት ምክንያት ቤተመንግሥቱ ከዚያ በመሆኑ ለቤተ-መንግሥቱ ክብር ለመስጠት ታስቦ ነው። አራተኛው ደግሞ መንበረ ማርቆስ እስክንድርያ (ግብጽ) ነው። ይህም ወንጌላዊ ማርቆስ የሰበከበትና መከራ የተቀበለበት በመሆኑ ነው ።

ቤተ ክርስቲያን እስተዳደሯንና መዋቅሯን በዚህ ዓይነት መልክ እየመራች እያለች ከዚህ በበለጠ መላውን ዓለም ትቆጣጠር ዘንድ የሚያስችላትን ዘዴ በመቀየስ አንድ በእስክንድርያ ሁለተኛ በአንጾኪያ ከፍተኛ ትምህርት ቤቶችን ከፈተች። በእርግጥም በነዚህ ትምህርት

ቤቶች ታላላቅ ሊቃውንት አፈራች፣ በቃልም በጽሑፍም የሚያገለግሉ ዓይኖች ሊቃውንትን አፈራች።

- እነ ቅዱስ ዴጥሮስ ሁለተኛ
- እነ አኪላስ
- እነ እለእስክንድሮስ
- እነ አትናቴዎስ የዚህ ትምህርት ቤት ውጤቶች ነበሩ።

በኋላም ከነዚህ ሁለት ትምህርት ቤቶች

- እነ ዮሐንስ አፈወርቅ
- እነ ቄርሎስ
- እነ ጉርጉርዮስ ነባቤ መለኮት
- እነ ጉርጉርዮስ
- ባስልዮስ
- እነ ኤፍሬም የመሳሰሉ አባቶች ተገኝተዋል።

አርዮስ

ከነዚህ በላይ ከጠራናቸው አባቶች መካከል አብሮ ሲማር የነበረ የአኪላስና የእለእስክንድሮስ ጓደኛ የነበረ ስሙ አርዮስ የሚባል አንድ ደቀ መዝሙር ነበር። ይህ አርዮስ መጀመሪያ በአንጾኪያ በኋላም በእስክንድርያ ትምህርት ቤት ሲማር ቆይቶ ሊቀ ጳጳሱ ዴጥሮስ ለቁም ነገር ስለፈለጉትና ስላሰቡት በእርሳቸው አጠገብ ሆኖ ከአኪላስና ከእለእስክንድሮስ ጋር ነገረ መለኮት እየተማረ እንዲያድግ አድርገውት ነበር። ይሁን እንጂ ለታቀደለት ቁም ነገር ሳይበቃ በመካከሉ ወልድ በመለኮቱ ፍጡር ነው በማለት ትልቅ ክህደት ፈጠረ። እንደ መረጃም የተጠቀመበት ጥቅስ ምሳሌ 8፡22 ላይ ያለውን የጥበብን ንግግር ነው።

ይሁን እንጂ መምህሩና ጓደኞቹ ጥቅሱ የሚለው ወለደኝ እንጂ ፈጠረኝ አይደለም ይህን ክፉ ትምህርት አስበኸው ከሆነ አትናገረው ተናግረኸው ከሆነ አትድገመው በማለት ደጋግመው መክረውት ነበር ይባላል። እርሱ ግን ለጊዜው እሺ እያለ በዚህ ክፉቱ ቀጠለ። እኒህ አባት ግን ሁኔታውን ስለተረዱት አውግዘው ከጉባዔ ለዩት፤ ከእርሳቸው ቀጥሎ ለሚሾመው ለአኪላስም አርዮስ የማይመለስ ከሐዲ ነውና ተታለህ እንዳትመልሰው ብለውት አረፉ። አኪላስ ግን አርዮስ የቅርብ ጓደኛው አብሮ አደግ ወንድሙ ሆነበትና ከውግዘቱ ፈታው። ከሹመቱ መለሰው። አኪላስ በተሾመ በሰባት ዓመት ሞተና በምትኩ እለእስክንድሮስ ተሾመ።

ይህ እለእስክንድሮስ ጠንካራና ቅዱስ አቋም የነበረው ስለነበር አርዮስን ደጋግሞ መክረው፤ እንደማይመለስለት ሲረዳ በውግዘት ላይ ውግዘት ጨምሮ ለየው። ውግዘቱ ግን እንዲሁ ዝም ብሎ አይደለም። አርዮስ ወልድ በመለኮቱ ፍጡር ስላለ እንጂ ። ሆኖም አርዮስ በቀላል ነገር ከምዕመናን ተለየሁ፤ ከሹመቴ ተሻርሁ እያለ ለእንጨት ሰባሪ ለውኃ ቀጂ ሳይቀር መለፍለፍ ጀመረ። ይህም ጉዳይ ወደ እለእስክንድሮስ ደረሰና በንጉሥ ቄስጠንጢኖስ ትዕዛዝ ታላቅ ጉባዔ እንዲደረግ ተወሰነ፤ መስብሰቢያ ቦታውም በኒቅያ ሜዳ መሆኑ ተገለጠ፤ በስብሰባውም ንጉሡ ጭምር ይገኛሉ ተብሎ ስለተነገረ ስብሰባው ከመቼውም በላይ ደማቅ ነበር።

በየሀገሩ ሁሉ ያሉት ከጳጳሳት ጀምሮ እስከ ዲያቆናት ድረስ እንዲገኙና ጉዳዩም የነገረ መለኮት ጉዳይ ነውና ትኩረት ሰጥተው አስበውበት እንዲመጡ ለሁሉም ተገልጧል። በተቀጠረው ቀንም ከቁጥር በላይ የሆነው ሕዝብ ተሰበሰበ አርዮስም እምነቱን ከማብራሪያ ጋር እንዲያቀርብ ተጠይቆ ያንኑ ከላይ የተጠቀሰውን ቃሉን ወልድ በመለኮቱ ፍጡር ነው በማለት ተናገረ ።

የሰብሰባው መሪ እለእስክንድሮስ ግን ሲመልስ እንግዲያው ቃል በመጀመሪያ ነበር ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር ቃልም እግዚአብሔር ነበረ ይልብሃል በማለት ረትቶ በጉባዔው ተወግዞ ተለየ። እንደ አፈታሪክ የሚተረክ ሌላም አባባል አለ። በሰብሰባው ላይ የተገኙት ሁሉም ሃይማኖታቸውን ጽፈው እንዲገኙ ታዘው ነበርና 318ቱ ሊቃውንት ብቻ ሁሉን በፈጠረ አንድ አምላክ በሚሆን በእግዚአብሔር አብ እናምናለን ።

ሰማይና ምድርን የፈጠረ የሚታየውንና የማይታየውንም ዓለም ሳይፈጠር ከእርሱ ጋር በነበረ አንድ የአብ ልጅ በሚሆን በአንድ ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እናምናለን ከብርሃን የተገኘ ብርሃን ከእውነተኛ አምላክ የተገኘ አምላክ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ በመለኮቱ ከአብ ጋር የሚተካከል (ፍጡር ብሎት ነበርና) ሁሉ በእርሱ የሆነ በሰማይም ካለው በምድርም ካለው ያለ እርሱ ምንም ምን የሆነ የለም ።

ስለኛ ስለሰዎች እኛን ለማዳን ከሰማይ ወረደ በመንፈስ ቅዱስ ግብር ከቅድስት ድንግል ማርያም ፍጹም ሰው ሆነ ደግሞም ስለእኛ ተሰቀለ በዴንጤናዊው በጲላሞስ ዘመን እርሱ መከራን ተቀበለ ሞተ ተቀበረ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተጻፈው በክብር በምሥጋና ወደሰማይ ዐረገ በአባቱም ቀኝ ተቀመጠ ዳግመኛም በምሥጋና ይመለሳል በሕያዋንና በሙታን ለመፍረድ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም። ።

የሚለውን እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ እንደ አንድ ልብ መካሪ ጽፈው አመጡ። ነገሩም እውነት ሆኖ ታወጀ ሌሎቹ ግን የተለያዩ ሐሳብ በመጻፋቸው ተለዩ የሚል ነው። እንደመጀመሪያው አገላለጥ ግን ሊቃውንቱ አርዮስን በአንድነት ከረቱ በኋላ ሃይማኖት መልሰው ከላይ

የተጠቀሰውን የሃይማኖት መግለጫ በአትናቴዎስ ጸሐፊነት አርቅቀው በንጉሡ መልካም ፈቃድ በመላው ዓለም እንዲበራጭ አደረጉ ይባላል ትክክለኛውም ሐሳብ ይህ ይመስላል።

ምንም እንኳን አርዮስ በዚህ ዓይነት ተረትቶ ከመድረክ ቢወጣም ትምህርቱን ግን ባገኘው አጋጣሚ ሁሉ ማሰራጨት ቀጥሎ ነበር። ሆኖም በዙጋኑ ሊቃውንት በሁሉም ቦታ ስለ ትምህርቱ ክፋትና ስለደገኛው ትምህርታቸው በግልጽና በትጋት በማስተማራቸው በጊዜው እንዲጻክምና እንዲከሰም አድርገውታል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ በአባቶች ትምህርት መንምና የነበረው ትምህርት ዛሬ አባቶች አሉ ብንልም እንኳ ለራሳቸው ክብር ብቻ በመቆማቸው የአርዮስ ተከታዮች መላውን ዓለም እስኪንቀውና ወጥረው በመያዝ እየተፈታተኑት ይገኛሉ።

መቅዶንዮስ

ሦስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ መቅዶንዮስ የሚባል ሊቀ-ጳጳስ «መንፈስ ቅዱስ ከአብና ከወልድ ያንሣል» የሚል ትምህርት ይዞ ተነሣ በዚህም ምክንያት ቤተ-ክርስቲያን ተሰባስባ “በመንፈስ ቅዱስም እናምናለን እርሱም ጌታ ሕይወትን የሚሰጥ ከአብ የወረዐ ከአብና ከወልድ ጋር በአንድነት እንሰግድለታለን እናመሰግነውማለን እርሱም በነቢያት አድሮ የተናገረው ነው።” የሚለውን ሃይማኖታዊ መግለጫ አውጥተው መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪ እግዚአብሔር መሆኑን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረጃ ሰጥተው እርሱንም አውግዘው ለይተውታል።

ልዮንና ዲዮስቆሮስ

በ451 ዓመተ ምህረት አካባቢ አውጣዕኬ የሚባል ሰው ቃልና ሥጋ በተዋሐዱ ጊዜ ሥጋው በመለኮት ተዋጠ ጠፋ ቀለጠ በማለት ማስተማር ጀመረ። እንደ አውጣዕኬ ትምህርት መለኮት እሳት ስለሆነ ሥጋ ከእሳት ጋር ባሕርዩ ስለማይስማማ አቀለጠው አጠፋው ማለት ነው ።

ይህን ትምህርት እንቃዋማለን ያሉ ሌሎች ሰባኪዎች ደግሞ መለኮትም ሥጋን አላቃጠለውም ሥጋም በመለኮት አልጠፋም መለኮትም በሥጋ አልተዋጠም መለኮትም በመለኮትነቱ ማለት ቃል በቃልነቱ ሥጋም በሥጋነቱ ሣይጠፋፋ በመጠባበቅ (በተአቅቦ) በአንድ አካል ሁለት ባሕርያት ነበሩ ብለው አስተማሩ ይህም ማለት በአንዱ በክርስቶስ ውስጥ አምላክነትና ሰውነት በሁለት ባሕርይነት አሉ ማለታቸው ነው ።

ሌሎች ደግሞ አንድ አካል አንድ ባሕርይ አንድ ፈቃድ ያለ ምንታዊ (ያለ ሁለትዮሽ) ያለ መቀላቀል ያለ መደባለቅ ያለ መጨመር በፍጹም ተዋሕዶ አንድ ሆነ እንጂ በመለኮትና በትስብዕት መካከል ሁለት ባሕርይ የለም ብለዋል። በዚህም መሠረት በጉባኤ ለመወያየት ስብሰባ ተካሄደ የሮሙ ሊቀ-ጳጳስ ልዮን ነው የእስክንድርያው ደግሞ ዲዮስቆሮስ ነው ።

ልዮን በስብሰባው ባይገኝም እምነቱን ግን በአንድ አካል ሁለት ባሕርያት አሉ እነእርሱም ፈቃድ መለኮትና ፈቃድ ሥጋ ናቸው ብሎ በደብዳቤ ጽፎ ልኳል ዲዮስቆሮስ ግን ተከታዮቹን አስከትሎ በስብሰባው ላይ ተገኝቶ ነበርና የልዮንን ደብዳቤ ተቃወመ ተቃውሞውንም ሲገልጥ ከሁለት አካል አንድ አካል ከሁለት ባሕርይ አንድ ባሕርይ በመሆን በታዋሕዶ ከብሯል እንጂ በአንድ አካል ሁለት ባሕርያት የሉም ብሏል ።

በዚህም ምክንያት የዲዮስቆሮስ እምነት እንደ አውጣፅኔ እምነት ነው ተብሎ በጉባኤው ተወገዘ። እርሱም በበኩሉ እናንተ ክርስቶስን የምትከፍሉ ምንታዊን የምትሰብኩ አካለ መለኮት አካለ ትሰብዕትን አልተዋሐደም የምትሉ ውጉዛን ናችሁ። በማለት አወገዘ በዚህም ምክንያት ቁም ነገር ሳይያዝ ሁሉም የራሱንና የመሰለውን ሃይማኖት አፀደቀ ሁለት ባሕርይ የሚለውን ትምህርት የተቀበለችው ቤተ ክርስቲያን እኔ ከሁሉ በላይ ነኝ ትክክለኛውም እምነት የእኔ ነው ስትል ራሷን “ካቶሊክ” ብላ ጠራች ።

ይህንም ስያሜ የወሰደችው “ከሁሉ በላይ በሆነች ሐዋርያት በሰበሰቧት በአንዲት ቅድስት ቤተ-ክርስቲያን እናምናለን” ከሚለው የሃይማኖት መግለጫ ላይ ነው ይባላል ። ዲዮስቆሮስም በበኩሉ ቀጥተኛውና ትክክለኛው የመዳን መንገድ ያለበት እውነትና መንገድ እኔ ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚገባ የለም ብሎ የተናገረው ቃለ አብ ያለመክፈል ያለሁለትዮሽ ያለመቀላቀል በተዋሕዶ ከብሯል ሲል ራሱን አርቶዶክስ ብሎ ጠርቷል ።

በዚህም መነሻነት እየተወጋገዙ ልዩነትን በበለጠ እያሰፉ አንዱ አንዱን ዝቅ እያደረገ የራሱን እንደትክክለኛ እየቆጠረ ይኸው እስከ ዛሬ አለ የሁለቱ መለያየት ለሌላም ክህደት ምክንያት እየሆነ ብዙ ሕይወት በዚህ ሰብብ ጠፍቷል ። ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ልዩነቱን ለማጥበብ ተብሎ ብዙ ስብሰባ ተደርጓል ሆኖም በአንዳንድ አፈንጋጭ ሰዎች ክፍተቱን ማጥበብ አልተቻለም ። ይህም እጅግ የሚያሳዝን ጠማማ መንገዳችን እግዚአብሔርን የበደልንበት ያሳዘንበት ነው የፍቅር ጌታ የሰላም አምላክ ሰላማዊ ኢየሱስ ክርስቶስ ማስተዋልን ይስጠን ።

በመጀመሪያው ምዕት ዓመት «እኛና መንፈስ ቅዱስ» እያለች ስትወስን የነበረች ቤተ-ክርስቲያን ዛሬ ግን ዕውቀቷንና ችሎታዋን ተደግፋ የምትሰጠው ውሳኔ ሁሉ ለቀጣይ ጉዞዋ መሰናክልና እንቅፋት ሆኖባታል ቤተ-ክርስቲያን ከመንፈስ ቅዱስ ምሪት በወጣች ቁጥር በራሷ

ምሪት ስለምትጓዝ ውድቀቷ ቀላል አይደለም ዛሬም እንዲሁ ነው ። የተሰጣትን ታላቅ ተልዕኮ « ለዘላለም ድኅነት የሆነውን የማይለወጠውን ቅዱሱን ወንጌል ስበኩ » የተባለችውን ዘንግታ በሥጋዊና ደማዊ እሳቤ ውስጥ ገብታ ልጆቿ በምንደኞችና በተኩላዎች ሲበሉ ዝም ብላለች ።

ምንም እንኳን ቤተ ክርስቲያን የነገሥታት ጣልቃ ገብነት የቀሳውስት ሥልጣን ፈላጊነት የመምህራን መከራን መስቀቅ ተደማምረው ለዚህ ሁሉ መከፋፈል ምክንያት ተጠያቂዎች ራሳቸው መሪዎች ቢሆኑም ቅሉ እምነት ከራሳችን አልፎ ለመሪዎች ብቻ የሚሰጥ ሳይሆን እያንዳንዱ ክርስቲያን በሰይፍ ፊት የሚወጣበት የየራሱ ኅላፊነትና የእምነት ጉዳይ ነውና እያንዳንዳችን ድርሻችን ምንድን ነው ?

❖ ማንን እንመን ?

- ✓ ዓለማትን ሁሉ የሚታየውንና የማይታየውን የፈጠረ ያለና የሚኖር የተባለ አንድ አብ አለን ።
- ✓ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን ከእውነተኛ አምላክ የተገኘ እውነተኛ አምላክ ሁሉ በእርሱ የሆነ ያለእርሱ አንዳች ያልሆነ ከቅድስት ድንግል ማርያም ተወልዶ ፍጹም ሰው ሆኖ ስለመተላለፋችን የቆሰለ የሞተና የተቀበረ ከሙታንም የተነሣ ዳግመኛ ለፍርድ የሚመጣ አንድ ጌታ አለን ።
- ✓ የእብ የባሕርይ ሕይወቱ የሆነ በነቢያት የተናገረ ፈጣሪ እግዚአብሔር የሆነ መንፈስ ቅዱስ አለን ። በሦስት አካላት በተገለጠ በአንድ እግዚአብሔር እንመን ።
- ✓ በእብና በመንፈስ ቅዱስ በራሱም አንዲት ፈቃድ ስለመዳናችን መከራን ተቀብሎ ከኃጢአትና ከዘላለም ሞት ታድህ የሰይጣንን መንግሥት አፍርሶ ላመኑትና ለተቀበሉት የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጥቶ ያከበረን በከበረ ደሙ ፈላሽነት ተቀዳሚ ተከታይ የሌለው አንድያ የእብ የባሕርይ ልጅ ትርስቶስ ኢየሱስ ነው ።

✓ እርሱ ሞታችንን ሞቶ ጽድቅን በመፈለግ አቀበት ቁልቁለት እንዳንወርድ ሌላም የጽድቅ በር ሳናንኳኳ በሩ እኔ ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚገባ የለም ብሎ ያወጀልን ትክክለኛው የበጎች በር እርሱ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ።

✓ ቅዱሳን ሁሉ በሕይወታቸውና በሞታቸው ያከበሩት የዓለምን ኃጢአት ለማስወገድ የተሠዋ ንጹሕ የእግዚአብሔር በግ እርሱ ይታመናል ። እንደ እግዚአብሔር ቃል እኔ ክርስቲያን ነኝ የሚል ሁሉ ምንም አንዳች ነገር ሳይቀላቅል «እኔ ከእኔ አንዳች የምመካበት የጽድቅ ሥራ ወይም ምግባር ሳይኖረኝ ነውር የሌለበት ክርስቶስ መሥዋዕት ሆኖ አድኖኛል ከክርስቶስ የተነሣም በአብ ፊት በድፍረት መቆም እችላለሁ በሕይወቴም ሁሉ በመልካም ምግባር እንደ አባቶቼ አከብረዋለሁ» ሊል ይገባዋል ። ይህ ትምክህት የሌለው ክርስቲያን ካላመኑት ወገን ይቆጠራል እንጂ ክርስቲያን አይባልም ።

❖ ምን እናድርግ ?

✓ የሞተልንን ክርስቶስን ለማክበር ታማኞችና እውነተኞች ሆነን ትናንት አባቶቻችን የደም ዋጋ ከፍለው ለእኛ ያስረከቡንን እኛ ደግሞ ለልጆቻችን እናስረክብ ዘንድ በእግዚአብሔር ጸጋ ታምነን በቃሉ እውቀት ተሞልተን የማናሳፍር ታማኝ አገልጋዮች ሆነን ልንወጣ ይገባናል ።

✓ ክርስቲያን ይጻልያል ክርስቲያን ይጠማል ክርስቲያን ከእምነት ወደ እምነት ከክብርም ወደ ክብር ይሄዳል ። ክርስቲያን ታማኝ ነው ክርስቲያን ለምድር ለአገር ለሰፈር ሰላም ነው ። ክርስቲያን ክርስቶሳዊ ነውና የጠራን ቅዱስ እንደሆነ እኛም ቅዱሳን እንሁን ።

✓ ሌላው ደግሞ አባቶቻችን ቤተ-ክርስቲያኒቱ አሁን ያለችበትን ሁኔታ በመመርመር እነሱ ክርስቶስ በደሙ የዋጁትን ቤተ ክርስቲያን ይጠብቋት ዘንድ ተሾመዋልና ክፉ ሰባኪዎች በክፉ ስብከታቸው ሌላ ስሕተት እንዳያስገቡ ከዕለት ወደ ዕለትም የሚፈልሰው ሕዝብ ባለበት

ሆኖ ቃለ-እግዚአብሔር እንዲያገኝ አስተማሪዎችን መቆጣጠርና መምከር ይገባቸዋልና ይህ ጥያቄ ተግባራዊ እንዲሆን ሰላም የሞላበት ክርስቲያናዊ ጥያቄ ማቅረብ ይገባል ።

✓ እንዲሁም የአባቶች ዝምታ ቤተ-ክርስቲያኒቱን ሊጎዳ ስለሚችል ሳይላኩ ተልክናል ለሚሉ ባሕታውያን ሳይማሩ ተምረናል እናስተምር ለሚሉ አስተማሪዎች የተከፈተውን በር ማጥበብና ለጤናማ መምህራን ቤተ-ክርስቲያንም ዋጋ ከፍላ ላስተማሪቻቸውና የወንጌልን እውነት ለተረዱ ሊቃውንት መድረኩን ማስረከብ ይቻል ዘንድ ይህንም ለቅዱስ ሲኖዶስ ማሳሰብ ይጠበቅብናል ።

✓ ይህ ሁሉ ተግባራዊ ይሆን ዘንድ መሪዎች ኃላፊነታቸውን ሳይዘነጉ በንቃትና በትጋት ይፈጽሙ ዘንድ በቃል በጽሑፍ ብሔራዊ ድምፅ መፍጠርና ማሳሰብ ይጠበቅብናል ።

✓ ጥያቄ አለኝ ለሚልም ይሁን ስሕተት አለባቸው ለተባሉ ሰዎች መወያያ መድረክ ይፈጠር ዘንድ ይገባል ። እንዲሁ ትልቁ የሊቃውንት ጉባዔው ሥራም ይህ ሊሆን ይገባልና ብቃት ያላቸው ሊቃውንት በቦታቸው ተቀምጠው ለጥያቄያችን ምላሽ ይስጡን ።

✓ የመጨረሻውና ዋናው ደግሞ ያለምንም ውሳኔ ያለአግባብ በግፍ የተሰደዱ የቤተ-ክርስቲያን ልጆች ይመለሱ ስለተሰደዱበት ዓቢይ ምክንያትም ዝርዝር ማብራሪያ ይስጡ ። ዛሬ ከቅድስት ቤተ-ክርስቲያን ተገፍተው በሰደት ላይ የሚገኙና በግልና በቡድንም ተደራጅተው የይገባኛል ጥያቄ ለማንሣት ቅድመ ዝግጅታቸውን አጠናቀው ያሉ አርቶዶክሳውያን ምዕመናን ሁሉ ግልጥና ሕዝባዊ ውይይት ይፈልጋሉ ። ትክክለኛና እውነተኛ አባታዊ ምላሽም ይሻሉ ። አባቶች እንደ አሁን ቀደሙ በቸልታ በዝምታ ሊያልፉት የሚገባ ጉዳይ አይደለም ።

ቤተ-ክርስቲያን ይህን ጥበብ ከዓለም መሪዎችም ልትማረው ይገባታል ። እነርሱ ለእነርሱ ሕልውና ሊባል በሰላምና በዲሞክራሲ አሠራር ችግርን

በውይይት ለመፍታት ሰይፍ እንኳ ሊያማዝዝ የሚችል ትዕግሥትን የሚያስጨርስ ክፉ ቃላትን በማውጣት ቢነጋገሩም በጠንካራ ትዕግሥትና በሰፊ ልብ ለመነጋገር በቅተዋል :: የቀደሙት አበውም «ወልድ በባሕርየ መለኮቱ ፍጡር ነው » « መንፈስ ቅዱስ ከአብ ያንሣል » «ቃል ሥጋን አልነሣም» ወ.ዘ.ተ የሚሉ ታላላቅ ኑፋቂዎችን አምጥተዋል የተባሉትን ሰዎች በፍቅርና በትዕግሥት በምክርም በማስተማር እንዳስተማሯቸው በኋላም ያልተመለሱትን እንዳወገዟቸው ታሪክ ይነግረናል ::

ይህን አመራር ቤተ-ክርስቲያን ልትጠቀምበት የተለጣት መለኮታዊ መመሪያ ነበር ሆኖም ግን ተግባራዊ ሊሆን አልቻለምና ክርስቲያኖች ሁላችን አባትነታቸውን በማክበር ለክብራቸውም በመጠንቀቅ የቤተ-ክርስቲያኖችንም ክብር በመጠበቅና በማስጠበቅ ሳንታክትና ሳንሰለች የተባበረውን አንድነታችንን እናንሣ ::

ይህ የመከፋፈል ዕጣ ፈንታ የገጠማት የግብጽ ቤተ-ክርስቲያን ሥልጣኔ ጥቅሜ ይነካጠኛል ሳትል ነገሯን ሁሉ በቃለ-እግዚአብሔር መርምራ የሊቃውንቱንና የወጣቱን ጥያቄ በአግባብ በመቀበል ትክክለኛውን ራሱን የመፈተሽ ንሥሐ አድርጋለች ::

ምኒልክ ያለች የካቶሊክ ቤተ-ክርስቲያንም ነገ ከነገ ወዲያ ሊመጣባት ያለውን መንፈሳዊ ክስረት በሩቁ ተመልክታ በወጣቱ በኩል የቀረበውን የወንጌል ጥያቄ በአግባብ ተቀብላ ጤናማ ወንጌል እንዲሰበክና የስሕተት ትምህርቶች እንዲታረሙ አድርጋለች እያደረገችም ነው :: እኛም ነቀፌታችንን አስወግደን ሁለንተና ነገራችን ለክርስቶስ ብቻ ይሆን ዘንድ ምላሽ እስክናገኝ የኅብረት ጥያቄያችንን እናንሣ ::

